

TORUŃSKIE STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNE „TILIA”

Toruńskie
Stowarzyszenie
Ekologiczne

Tilia

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

TORUŃSKIEGO STOWARZYSZENIA EKOLOGICZNEGO „TILIA”

ZA 2010 ROK

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI TORUŃSKIEGO
STOWARZYSZENIA EKOLOGICZNEGO „TILIA”
W ROKU 2010**

1. DANE STOWARZYSZENIA

1.1. nazwa organizacji:

Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia”

1.2. siedziba i adres:

ul. Bydgoska 7; 87 – 100 Toruń

1.3. wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym

- data rejestracji w KRS: 16. 07. 2001 r.
- data uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego: 19. 07. 2004 r.
- nr KRS 0000028517

1.4. numerem identyfikacyjnym w systemie REGON

- REGON 870341405

1.5. członkowie zarządu organizacji (imię i nazwisko według aktualnego wpisu w rejestrze sądowym i adres zamieszkania):

- imię i nazwisko: Zbigniew Szcześniak – Prezes
- adres zamieszkania: ul. Stodólna 6; 87 – 600 Lipno

1.6. cele statutowe organizacji:

- 1) krzewienie wśród społeczeństwa wiedzy i kultury ekologicznej,
- 2) działanie na rzecz podnoszenia świadomości nt. zagrożeń i ochrony środowiska,
- 3) propagowanie ekologicznego i zdrowego stylu życia,
- 4) ochrona praw i interesów osób chcących żyć w czystym środowisku,
- 5) propagowanie wiedzy na temat Unii Europejskiej i polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej,
- 6) propagowanie wiedzy w zakresie historii narodowej,
- 7) kultywowanie tradycji miejscowej, regionalnej i narodowej.

2. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

2.1 BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ TSE TILIA

SZKOŁA LEŚNA NA BARBARCE

Osada Leśna na Barbarce jest miejscem otwartym dla mieszkańców Torunia. Znajduje się w lesie 13 km od centrum miasta. Na terenie Osady Leśnej na Barbarce znajduje się Szkoła Leśna na Barbarce, która stanowi centrum szeroko rozumianej edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Swoją działalność rozpoczęła na początku 2004 roku na mocy umowy zawartej pomiędzy Prezydentem Miasta Torunia a Toruńskim Stowarzyszeniem Ekologicznym „Tilia”

TSE „Tilia” na podstawie odrębnej umowy (w latach 2004 – 2010 umowy użyczenia z dnia 14 grudnia 2006 r.) od Gminy Toruń tereny o powierzchni 3,8 ha, które określane są właśnie mianem Osady Leśnej Barbarka. Zarządza 3 budynkami (leśniczówką, w której znajdują się biura oraz otwarta sala, dwa budynki bazy noclegowej (Dworek z salą konferencyjną na 110 Gościńiec) oraz infrastrukturą (warsztat, stodoła, polany, wiaty, place zabaw).

Szkoła Leśna w ciągu roku organizuje zajęcia przyrodniczo-ekologiczne, historyczne i kulturalne dla różnego typu szkół oraz konkursy, kampanie, festyny, otwarte imprezy okolicznościowe i rekreacyjne. Stanowi centrum służące szeroko rozumianej edukacji przyrodniczo-ekologicznej. Szkoła pełni również ważną funkcję rekreacyjną dla mieszkańców Torunia i turystów.

Cele:

- prowadzenie szeroko rozumianej edukacji ekologiczno – przyrodniczej
- oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa
- podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju
- kultywowanie tradycji i poszanowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
- promowanie miasta na arenie regionalnej, krajowej i międzynarodowej
- chronienie zasobów przyrodniczych i środowiska naturalnego

Szkoła Leśna na Barbarce spełnia głównie funkcje jako miejsca edukacji ekologicznej. Ponadto teren jest ogólnodostępny przez co mieszkańcy Torunia mogą tutaj spędzać wolny czas. Funkcjonowanie Szkoły Leśnej opiera się na realizacji trzech nurtów działania:

- realizacji własnego programu,
- organizacji przedsięwzięć z innymi podmiotami,
- udostępnianiu terenu Barbarki innym podmiotom.
- organizowanie zajęć przyrodniczo – ekologicznych, historycznych i kulturalnych dla różnego typu szkół, w tym dla uczniów niepełnosprawnych,
- organizowanie imprez, konkursów, kampanii, festynów oraz otwartych imprez okolicznościowych i rekreacyjnych,
- udostępnianie obszaru i obiektów Szkoły Leśnej zgodnie z ich przeznaczeniem i regulaminem użytkowania,
- współpracowanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań promocyjnych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych.

Edukacja

Proponowany przez Szkołę program zajęć edukacyjnych oparty jest na bezpośrednim kontakcie uczniów z przyrodą. Wybrana forma kształcenia nie jest przypadkowa. Otaczająca zieleń zachęca uczestników do przyjęcia postawy badacza. Uzupełnieniem wszystkich zajęć są karty pracy dostosowane do poziomu intelektualnego oraz rozwojowego uczniów, stopnia ich świadomości ekologicznej oraz indywidualnych życzeń nauczycieli. Pod okiem wyspecjalizowanej kadry dydaktycznej Szkoły Leśnej i przy wykorzystaniu pomocy naukowych, dzieci i młodzież uczą się w terenie rozpoznawać drzewa i krzewy, poznają gatunki zwierząt i roślin chronionych, etc. Prowadzone zajęcia przyrodniczo – ekologiczne są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Klasy i wycieczki

zorganizowane mają do wyboru ponad 30 tematów. Oferta tematyczna jest sukcesywnie poszerzana. Co roku z zajęć korzysta około 15 tysięcy uczniów. Szkoła Leśna na Barbarce organizuje także zielone szkoły(pobyty 2-3 dniowe) Na potrzeby swojej działalności wydaje wiele materiałów informacyjno-edukacyjnych. TSE Tilia wytyczyła także ścieżki edukacyjne na terenie i w pobliżu Osady Leśnej na Barbarce.

Przedsięwzięcia

Szkoła Leśna na Barbarce organizuje również szereg plenerowych imprez o charakterze edukacyjnym. Licznie uczestniczą w nich mieszkańcy Torunia i okolic- począwszy od najmłodszych do tych trochę starszych wiekiem. Zwykle są to przedsięwzięcia, których tematyka wpisuje się w zasady zrównoważonego rozwoju. Zachętą do indywidualnego zainteresowania się tematyką proekologiczną, a zarazem do rozwijania talentów plastycznych, są konkursy na komiks oraz fotograficzne. Kampanie organizowane przez Szkołę Leśną na Barbarce zachęcają także do troski o środowisko naturalne. Jedną z nich jest akcja „Posadź drzewo dla przyszłych pokoleń”, która zwraca uwagę nie tylko na rolę, jaką pełnią drzewa w środowisku i w naszym życiu, ale umożliwia aktywny udział w ich sadzeniu w Toruniu i w okolicznych lasach. W celu szerszego oraz skuteczniejszego propagowania problematyki ochrony środowiska wśród mieszkańców zorganizowano także szereg imprez. Były to m.in.: piknik ekologiczny w Światowym Dniu Ochrony Środowiska, piknik ekologiczny pn. „Grzybobranie na polanie”. Szkoła Leśna co roku zaprasza również wszystkich miłośników zdrowego stylu życia Torunia na biegi narciarskie, rajdy rowerowe i biegi przełajowe organizowane w ramach cyklu „Żyjmy zdrowo na sportowo”. Przy organizacji imprez chętnie współpracuje z innymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi. W ciągu roku proponuje korzystanie z warsztatów: plastycznych (lepienie z gliny, wyplatanie z wikliny, plenery malarskie), fotograficznych. Przedsięwzięcia realizowane są w ramach uzyskanych grantów.

Baza Noclegowa na Barbarce

Szkoła Leśna dysponuje dwoma budynkami o nazwie: „Gościniec” i „Dworek”. Łącznie do dyspozycji jest 70 miejsc noclegowych i sala konferencyjna na 110 osób. Z noclegów mogą korzystać grupy szkolne, turyści oraz grupy biznesowe. Oprócz noclegów Szkoła Leśna oferuje 2-3 dniowe pobyty z programem przyrodniczo-ekologicznym oraz spotkania integracyjne. W ramach programu zagwarantowany są ciekawe zajęcia o tematyce przyrodniczej, sportowe, artystyczne, a także wiele dodatkowych atrakcji, m.in. park linowy, ognisko.

Park Linowy, rowery, plac zabaw...

Na terenie Osady działa wypożyczalnia sprzętu sportowego. Za niewielką opłatą wypożyczyć można zestaw do gry w boule, różnego rodzaju piłki, kometkę oraz rowery. Zimą w przypadku obfitego śniegu można skorzystać z przejazdów saniami. Przy Leśniczówce stworzono dla młodszych dzieci plac zabaw. Barbarkowy Park Linowy to propozycja dla osób pragnących spędzić aktywnie wolny czas. Młodsze dzieci mają do dyspozycji małą pętlę, na którą składa się 8 stanowisk – łącznie 96 metrów. Młodzież powyżej 17 roku życia oraz osoby dorosłe mogą spróbować swych sił na dużej pętli o długości 200 metrów (18 stanowisk). Przeszkody są zawieszane na wysokości od 2 do 10 metrów nad ziemią między 26 drzewami. Na odważnych czekają między innymi mosty, zjazdy, ścianka wspinaczkowa, a także strzemiona i pajęczna sieć i możliwość przeżycia niecodziennych wrażeń pod okiem przeszkolonych instruktorów. Na terenie Osady znajduje się także mały park rekreacyjny z mini – golfem i innymi grami.

Przychody Szkoły Leśnej na działalność statutową są generowane z:

- wynajmu pokoi noclegowych dla grup zorganizowanych, jak i klientów indywidualnych,
- wynajmu terenu i budynków do prowadzenia działalności gospodarczej (np. park linowy, sklepik),
- wynajmu terenu do realizacji imprez,
- wynajmu sali
- wypożyczenia rowerów i innego sprzętu sportowego,
- organizacji ognisk,
- organizacji imprez i integracyjnych

TSE Tilia w 2010 podpisało umowę z Prezydentem Miasta Torunia nr 3766 z dnia 16.12.2010 r. w dniu na dzierżawę terenu Osady Leśnej na Barbarce na okres 10 lat (31 grudnia 2020 r.)

Kontakt:

Szkoła Leśna na Barbarce
 Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne Tilia
 Ul. Przysiecka 13
 87-100 Toruń
 +48 56 657 60 85
 www.szkola-lesna.torun.pl

	Organ udzielający pomocy	Podstawa prawna otrzymanej pomocy	Dzień udzielenia pomocy (dzień-miesiąc-rok)	Okres realizacji projektu	Nr programu pomocowego decyzji lub umowy	Forma pomocy (A.1 – dofinansowanie A1.4 – refundacja)	Wartość pomocy brutto w PLN po rozliczeniu	Tytuł projektu/zakres
1	Gmina Miasta Toruń 15% MF EOG 85% Operator Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Warszawa	Umowa finansowa o numerze PL0105-SGE-00057/E-V2-EEA FM podpisana dnia 18.06.2007. pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego a Komitetem Mechanizmu Finansowego EOG Umowa z Gminą Miasta Toruń	13-05-2008	17.04.2007.-31.10.2010.	Umowa finansowa nr PL0105/E1/2.2.4/023/08	A1.1.	Ogółem 1.846.053,60 W tym w 2010 246.611,00	„Człowiek, środowisko, integracja”
2	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Warszawa	Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001. uchwała nr B/43/33/2009 z dnia 27.10.2009. Zarządu NFOŚiGW	23-11-2009	01.01.2009.-31.12.2010.	Umowa nr 639/2009/Wn50/EE/D	A1.1	Ogółem 709.126,79 W tym 2009 61.899,99 W tym 2010 647.226,80	„Człowiek, środowisko, integracja- tworzenie sieci „zielonych” szkół
3	Gmina Miasta Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003.	10-03-2010	10.02.2010.-31.12.2010.	Umowa nr I/10	A1.1	150.000,00	„Szkoła Leśna na Barbarce miejscem edukacji ekologicznej”
4	Gmina Miasta Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003.	10-03-2010	10.02.2010.-31.12.2010.	Umowa nr III/10	A1.1	15.000,00	„Edukacja ekologiczna w Miejskim Schronisku dla Zwierząt w Toruniu”
5	Gmina Miasta Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003.	08-04-2010	01.04.2010.-30.10.2010.	Umowa nr 10-I/2010	A1.1.	3999,79	„Barbarka – sport, turystyka, rekreacja”

6	Gmina Miasta Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003.	7-07-2010	01.07.2010.-31.08.2010.	Umowa nr 17/2010	A1.1.	8.000,00	„Plener malarski”
7	Gmina Miasta Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003.	8-04-2010	01.03.2010.-30.10.2010.	Umowa nr 10/2010	A1.1.	6.000,00	„Europejska współpraca na rzecz środowiska”
8	Województwo Kujawsko-Pomorskie	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003. Uchwała nr 16/216/10 z dnia 25.02.2010. Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	14-06-2010	01.03.2010.-30.06.2010.	Umowa nr EST.III.3042-23-543/2010	A1.1.	5.000,00	„Osada Leśna na Barbarce – promocja lokalnego produktu turystycznego”
9	Województwo Kujawsko-Pomorskie Toruń	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24.04.2003. Uchwała nr 14/180/10 z dnia 18.02.2010. Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego	01-03-2010	01.03.2010.-31.10.2010.	Umowa nr G.M.P.3042-307/10	A1.1.	6.683,58	„Wsparcie działań organizacji ekologicznych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego
10	Muzeum Historii Polski w Warszawie	Program Patriotyzm Jutra		01.04.2010.-30.11.2010.	Umowa o współorganizacji nr 70/PJ/2010	A1.1	14.800,54	„Polska – 1000-letnie przedsięwzięcie”
11	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Toruń	Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001. Uchwała Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Toruniu nr 233/07 z dnia 18.12.2007.	16-07-2010	01.01.2010.-20.12.2010.	Umowa nr DT10043/EE-pr	A1.4.	65.755,73	„Dobry dla przyrody, dobry dla siebie”
12	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Toruń	Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001. Uchwała Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Toruniu nr 233/07 z dnia 18.12.2007.	16-07-2010	01.01.2010.-20.12.2010.	Umowa nr DT10044/EE-pr	A1.4	33.000,00	„Amphibia – czynna ochrona płazów 2010”
13	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Warszawa	Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001. Uchwała nr B/43/27/2010 z dnia 27.10.2010. Zarządu	14-12-2010	01.-09-2010-31.03.2012.	Umowa nr 671/2010/Wn-02/EE-PO/D	A1.41	91.230,00 W tym 2010 0	Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na rok 2010-2012

		NFOŚiGW						
14	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Warszawa	Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001. Uchwała nr B/43/27/2010 z dnia 27.10.2010. Zarządu NFOŚiGW		01-10-2010-30.10.2011		A1.41	191 540 W tym 2010 0	Multimedialny, ekologiczny konkurs fotograficzny i filmowy
	suma						1 202 077,4	

2.3 ODBIORCY

Uczestnicy zajęć przyrodniczo-ekologicznych

Odbiorcy:

- przedszkola
- szkoły podstawowe
- gimnazja
- szkoły średnie

Oferowane zajęcia:

- jednodniowe (od 2- 5 godz.)
- dwudniowe (4 zajęć 2 –godz.)
- trzydniowe (6 zajęć 2 – godz.)

Uczestnicy przedsięwzięć:

- Nauczyciele (np. szkolenia dla nauczycieli)
- Organizacje pozarządowe
- Osoby indywidualne

Podsumowanie liczby uczestników zajęć przyrodniczo - ekologicznych w 2010 r. (obliczono pojedynczo osoby. Nie liczono osób, które uczestniczyły kilkakrotnie w zajęciach).

Nazwa projektu	Liczba dzieci
Dobry dla przyrody, dobry dla siebie	2650
Szkoła Leśna na Barbarce	2776
Edukacja ekologiczna w Miejskim Schronisku dla Zwierząt	1246
Człowiek, środowisko, integracja – tworzenie sieci zielonych szkół	jednodniowe (2-5 godz.) zajęć 1813
	na pobytach 2-3 dniowych 2946
RAZEM	11 431

Inne ważne wydarzenia i przedsięwzięcia

1. TSE Tilia w 2010 podpisało umowę z Prezydentem Miasta Torunia nr 3766 w dniu 16.12.2010 r. na dzierżawę terenu Osady Leśnej na Barbarce na okres 10 lat.

2. Podpisanie umowy od Nadleśnictwa Toruń na dzierżawę budynku leśniczówki w Rezerwacie Las Piwnicki z dnia 03.02.2010 (umowa dzierżawy nr1 zn.spr.S-223-1/09/10).

Portale internetowe

www.tilia.org.pl

www.szkola-lesna.torun.pl

www.ekointegracja.org.pl

2.4.OPIS PROJEKTÓW:

1. „Człowiek, Środowisko, Integracja” – kontynuacja MF EOG i UMT

W latach 2008-2010 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego realizowany jest projekt pn. "Człowiek, środowisko, integracja" finansowany przez Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) skierowany do placówek oświatowych. Realizację projektu Gmina Miasta Toruń powierzyła Toruńskiemu Stowarzyszeniu Ekologicznemu „Tilia”.

Cele projektu:

- Promowanie i wprowadzenie w życie zasad zrównoważonego rozwoju wśród społeczeństwa;
- Poszerzenie działalności w zakresie edukacji przyrodniczo-ekologicznej na teren całego województwa kujawsko-pomorskiego;
- Poprawa poziomu edukacji ekologicznej;
- Tworzenie sieci nauczania i szkoleń w województwie kujawsko-pomorskim dla nauczycieli i uczniów;
- Utworzenie sieci „zielonych” szkół;

Działania realizowane w trakcie projektu to: imprezy plenerowe, konkursy, monitoring itp.:

- zajęcia przyrodniczo-ekologiczne oferowane przez Szkołę Leśną na Barbarce /tematy do wyboru z oferty Szkoły Leśnej na Barbarce/. Zajęcia miały różnorodny charakter, były to zajęcia przyrodniczo-ekologiczne, historyczne, artystyczne oraz integracyjne.
- program edukacyjny połączony z pobytami 2-,3- dniowymi oferowanymi w Bazie Noclegowej na Barbarce – jeden pobyt w roku kalendarzowym (noclegi, śniadania i zajęcia edukacyjne bezpłatne),
- „Posadź drzewo dla przyszłych pokoleń“,
- „Światowy Dzień Ochrony Środowiska“,
- „Żyjmy zdrowo na sportowo“ – rajd rowerowy,
- „Żyjmy zdrowo na sportowo“ – bieg przełajowy,
- „Żyjmy zdrowo na sportowo“ – bieg narciarski,
- „Sprzątanie świata“,
- „Grzybobranie na polanie“,
- Konkurs na komiks „Historie Leśne“.

Opis zadań w 2010 r.:

- koordynacja i nadzór nad prawidłowym przebiegiem projektu w odniesieniu do zawartości merytorycznej, administracyjnej oraz marketingowej,
- organizacja imprezy plenerowej w ramach działania „Żyjmy zdrowo na sportowo – Bieg narciarski” pn. „Barbarkowy Bieg Narciarski” – 31 stycznia 2010 i 21 lutego 2010
- organizacja uroczystego spotkania podsumowującego projekt dla placówek oświatowych, koordynatorów nauczycieli z woj. kuj- pom. i oficjeli w dniu 23 marca 2010 r. w Sali Wielkiej Dworu Artusa W Toruniu
- organizacja wizyty studyjnej dla partnera z Norwegii Horten Natursenter w Szkole Leśnej na Barbarce (22 – 25.03.2010). W wizycie uczestniczyli: Gunn Henny Aasen – Kierownik Horten Natursenter, Tore Rolf Lund – Dyrektor Ochrony środowiska w Horten,
- przygotowanie i wydanie certyfikatów dla nauczycieli i placówek oświatowych uczestniczących w projekcie,
- uczestnictwo w pikniku ekologicznym w ramach obchodów Światowy Dzień Ochrony Środowiska– 5 czerwca 2010,
- organizacja pikniku ekologicznego Grzybobranie na polanie - 26 września 2010.
- opracowanie i wydanie publikacji podsumowującej projekt w ilości 500 szt. i rozesłanie do placówek współpracujących w ramach projektu,
- archiwizacja dokumentów w związku z zakończeniem projektu.

Wskaźnik projektu:

Utworzenie	sieci	liczba nauczycieli uczestnicząca w projekcie	981
"zielonych"	szkół	całkowita liczba indywidualnych uczestników	14853

funkcjonujących w ekologicznym centrum edukacji	(projektu) w działaniach zorganizowanych przez koordynatorów - nauczycieli	
	liczba koordynatorów- nauczycieli zaangażowana w program	313

3. „Człowiek, środowisko, integracja-tworzenie sieci „zielonych” szkół” - kontynuacja

Cele projektu:

- podniesienie poziomu edukacji ekologicznej poprzez tworzenie sieci nauczania i szkoleń w województwach łódzkim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, warmińsko-mazurskim,
- promowanie i wprowadzenie w życie zasad zrównoważonego rozwoju wśród społeczeństwa

Zakładane rezultaty projektu:

- liczba zorganizowanych Zielonych Szkół (jednodniowych, dwudniowych i trzydniowych)-208 dla grup ok. 27 osobowych,
- liczba przeprowadzonych zajęć - 725
- Działania:
- zajęcia jednodniowe w Szkole Leśnej na Barabrze (temat do wyboru z ofert tematycznej),
- "zielone szkoły" pobyty 2 i 3-dniowe,
- udział w imprezie plenerowej pn. „Grzybobranie na polanie",
- udział w konkursie na komiks pn. „Historie Leśne”,

Program zakładał organizację zajęć edukacyjnych dla dzieci z terenu 4 województw kraju (kuj-pom, wielkopolskiego, warmińsko – mazurskie i łódzkiego). Podczas realizacji programu nauczyciele, dzieci i młodzież mogły korzystać z proponowanych zajęć podczas jednodniowych oraz dwudniowych i trzydniowych Zielonych Szkół na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce.

W ramach projektu zostało zorganizowanych 210 Zielonych Szkół dla grup.

- jednodniowych zielonych szkół- 89
- dwudniowych zielonych szkół - 50
- trzydniowych zielonych szkół – 71

W ramach projektu zostało przeprowadzonych 715 zajęć dwu i trzy godzinnych. Były to zajęcia przyrodnicze, integracyjno-sportowe i artystyczne. Z jedną grupą prowadził jeden prowadzący. Dla grup dwu i trzydniowych z dotacji zostały pokryte koszty noclegów, wyżywienia, transportu i koszt wynajmu sali w celu realizacji zajęć. W przypadku zajęć przyrodniczych w sali odbywały się prezentacje i projekcje filmów, wypełnianie kart pracy (uzupełnienie zajęć terenowych), w przypadku zajęć artystycznych w Sali prowadzone były warsztaty.

Suma: 1513 godzin zajęć

Tabela 1 przedstawiająca ilość grup z podziałem na zajęcia 1,2 i 3-dniowe, liczbę noclegów, liczbę zajęć i godzin, transport, koszty śniadań.

ZAJĘCIA	miesiące											suma
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lip-sier	wrzesień	paździer	listopad	grudzień	
grupy z zajęciami 1 -dniowymi - bez noclegu												
ilość grup	6	8	12	11	7	11	-	19	9	6	-	89
godz robocze	3	3	3	3	3	3		3	3	3		3
liczba zajęć	6	8	12	11	7	11		19	9	6		89
suma godzin	18	24	36	33	21	33		57	27	18		267
grupy z zajęciami 2 -dniowymi - 1 nocleg												0
ilość grup	4	2	6	6	6	6	-	7	6	6	1	50
Ilość grup przewidziana w projekcie	4	2	6	6	6	6	-	6	6	6	2	50

Ilość noclegów =Ilość grup	4	2	6	6	6	6	-	7	6	6	1	50
liczba zajęć	16	8	24	24	24	24		28	24	24	4	200
suma godzin(zajęcia x 2 godz.)	32	16	48	48	48	48		56	48	48	8	400
grupy z zajęciami 3 -dniowymi - 2 noclegi												0
ilość grup	2	2	10	10	10	10	-	10	10	5	2	71
Ilość noclegów =Ilość grup x 2	4	4	20	20	20	20	-	20	20	10	4	102
liczba zajęć	12	12	60	60	60	60	-	60	60	30	12	426
suma godzin (zajęcia x 2 godz.)	24	24	120	120	120	120	-	120	120	60	24	852
podsumowanie grup												0
liczba grup ogółem	12	12	28	27	23	27	-	36	25	17	3	210*
liczba zajęć	34	28	96	95	91	95	-	107	93	60	16	715
liczba godzin	74	64	204	201	189	201	-	233	195	126	32	1519
NOCLEGI												0
suma noclegów	8	6	26	26	26	26	-	27	26	16	5	192

W ramach projektu zrealizowano:

- C8 druk 4 folderów do ścieżek edukacyjnych do ścieżek edukacyjno-turystycznych (format 60x21cm, druk kolorowy, papier kreda 200g, nakład 1tys. egz. każdego rodzaju, suma 4000 szt.)
- . druk 1 folderu do ścieżek edukacyjno – turystycznych na terenie Osady Leśnej Barbarka format 20 x 21, druk kolorowy, papier kreda, 1 000 szt. egzemplarzy
- druk 4 typów broszur edukacyjnych z kartami pracy format B5, oprawa zeszytowa, okładka karton nadrukiem foliowym druk kolorowy, papier w środku offset, 1 tys. egz. każdego rodzaju, suma 4 000 szt.
- 2 typy broszur edukacyjnych z kartami pracy do ścieżki edukacyjnej „Drzewa i krzewy”, druk kolorowy, papier w środku offset, format B5, oprawa zeszytowa, okładka karton z nadrukiem, nakład 2 x 1 tys.= 2000 szt.
- projekt i druk ulotek dotyczących programu Zielonych Szkół szt. – 3000
- format 10x21 cm, dwustronna kolorowa, papier kreda 200g,
- projekt i druk posterów o zrównoważonej turystyce pod hasłem „Ekoturystyka” szt. – 1000, format 100x70, jednostronne, kolorowe z listwami.

Foldery i broszury edukacyjne z kartami pracy do ścieżek edukacyjno-turystycznych na terenie Osady i poza Osadą Leśną na Barbarce. Opracowano 5 folderów promujących sieć ścieżek edukacyjno-turystycznych oraz 6 typów broszur edukacyjnych z kartami pracy. Były one udostępniane uczestnikom zajęć edukacyjnych realizowanych na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce oraz osobom indywidualnych chcącym samodzielnie przejść ścieżkę edukacyjną. Foldery zawierają opis atrakcji przyrodniczo-historycznych na terenie lasu Barbarka i w okolicach, oraz mapę z zaznaczoną trasą ścieżki. Do folderów zostały opracowane broszury edukacyjne w taki sposób, że do przystanków na ścieżce przygotowano zadanie do rozwiązania. Broszury z kartami pracy są podzielone na kategorie wiekowe. Postery zostały wysłane do szkół 4 woj.

Zostało zorganizowane spotkanie inauguracyjne w dniu 30.11.2009 r. z koordynatorami projektu, nauczycielami, dyrektorami, pracownikami kuratoriów w celu prezentacji działań i przebiegu projektu oraz prezentacji ośrodka pod względem noclegowo-szkoleniowym. Spotkanie odbyło się w Szkole Leśnej na Barbarce Uczestnicy spotkania otrzymali materiały promocyjne projektu oraz materiały edukacyjne. Umożliwiono zaproszonym skorzystanie z bezpłatnego noclegu.

W ramach projektu pn. „Człowiek, środowisko, integracja-tworzenie sieci „zielonych szkół” TSE „Tilia” zorganizowała konkurs na komiks pn. „Różnorodność biologiczna-jak dobrze mieć sąsiada”. Konkurs skierowany był do uczniów z województw kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i łódzkiego.

Konkurs został zorganizowany czterech kategoriach wiekowych – klasy I-III szkoły podstawowej, klasy IV-VI szkoły podstawowej, gimnazjum oraz klasy ponadgimnazjalne. W ramach konkursu przygotowano tematyczne kolorowanki dla dzieci z grup przedszkolnych. Dzieci, które przesyłały prace otrzymały komiks jako nagrodę. W konkursie udział wzięło 617 osób.

Komiks jako forma artystyczna wymaga pewnych umiejętności manualno-artystycznych dla różnych poziomów nauczania przygotowano dostosowane do wieku uczestników zadania:

- szkoły podstawowe klasy I-III dokończenie historii komiksowej,
- od IV klasy szkoły podstawowej pełna praca na komiks.

Komiks został opracowany graficznie przez profesjonalnego artystę grafika Marcina Gręźlikowskiego, w którym również znalazła się praca nagrodzona. Został wydrukowany w formacie A5 i rozesłany do szkół uczestniczących w konkursie.

W ramach konkursu zorganizowano uroczyste podsumowanie z wręczeniem nagród w dniu 9 grudnia 2010 r. w Szkole Leśnej na Barbarce. Było to jednym z wydarzeń podczas podsumowania projektu. W ramach podsumowania projektu zorganizowano warsztaty dla nauczycieli pn. „Filozofia przyrody” a dla uczestników konkursu warsztaty z przygotowania komiksów. Ponadto zaprezentowano wyniki prac dzieci i nauczycieli uczestniczących w projekcie. W spotkaniu udział wzięło 117 osób – dzieci i nauczycieli.

W dniu 26 września 2010 r. zorganizowano imprezę plenerową pn. „Grzybobranie na polanie”. Głównym celem imprezy było popularyzacja kultury grzybobrania, wiedzy na temat znajomości grzybów jadalnych i trujących oraz znaczenia królestwa Fungi w otaczającej nas przyrodzie. Atrakcją pikniku był udział uczestników w grzybobraniu w lesie Barbarka przynależnym do Nadleśnictwa Toruń. Jak co roku został wybrany król grzybobrania. Zorganizowano wystawę grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących oraz prelekcję nt. kultury grzybobrania i sposobów rozpoznawania grzybów. Ponadto w trakcie imprezy można było obejrzeć pokaz gotowania potraw z grzybów, spróbować potraw kuchni regionalnej pod gołym niebem i zobaczyć wyroby twórców ludowych. Uczestnicy mogli wziąć udział w szeregu tematycznych konkursów i zabaw rodzinnych. Przedsięwzięcie łączyło zabawę z edukacją i rekreacją w centrum lasu Barbarka. Szacowana liczba uczestników to ponad 500 osób. W ramach działania opracowano i wydano materiały promocyjne tj. plakaty. Plakaty zawierały informacje nt. organizowanej imprezy /data, miejsce, tytuł/, zostały przekazane do placówek oświatowych biorących udział w tym działaniu, jednostek samorządowych, ośrodków kulturalnych i oświatowych. Celem wydania plakatu jest rozpropagowanie informacji o imprezie wśród jak najszerszej grupy zainteresowanych osób. W ramach działania opracowano i wydano pomoc dydaktyczną w postaci klucza pn. „Różnorodność biologiczna-grzyby” ,1000 egzemplarzy. Pomoc była przekazywana uczestnikom imprezy pn. Grzybobranie na polanie”, uczestnikom zajęć edukacyjnych biorących udział w pobytach na zielonej szkole, turystom odwiedzającym Szkołę Leśną na Barbarce. Format klucza 21x10cm oprawa sztywna, środek gruba kreda, karty rozkładane w formie wachlarza, w okładce lusterko, lupa i miejsce na wysyp zarodników. Klucz zawiera opis z cechami diagnostycznymi ułatwiającymi rozpoznawanie - 30 gatunków. Są to grzyby , które można spotkać w lasach wokół Torunia. W kluczu znajdują się grzyby chronione, jadalne, niejadalne i trujące. Do rozpoznania zostały użyte charakterystyczne logosy. W kluczu zostały zawarte informacje ułatwiające rozpoznanie gatunków po cechach morfologicznych np. kolor zarodników, budowa hymenofora. W kluczu znalazły się informacje o rozmnażaniu grzybów, zasadach grzybobrania, zasady korzystania z klucza oraz przykładowy scenariusz zajęć edukacyjnych. Klucz został przygotowany przez pracowników Szkoły Leśnej na Barbarce.

Sposób promocji przedsięwzięcia i sposób oceny jego realizacji:

Promocja skierowana była głównie do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich, nauczycieli oraz władz lokalnych, kuratoriów.

Na wszystkich dokumentach związanych z projektem oraz na każdym materiale promocyjnym zostały zawarte informacje o finansowaniu z NFOŚiGW w Warszawie.

1. *Promocja programu odbywała się poprzez:*

- Przekazywanie informacji prasie lokalnej i branżowej,
- strony internetowe
  - strony kuratoriów oświaty (informacje bieżące o projekcie, linki do strony Szkoły Leśnej)
  - strony ngo (informacje bieżące o projekcie)
    - strony urzędów gmin, które podpisały list intencyjny (informacje bieżące o projekcie, linki do strony Szkoły Leśnej)
- Zamieszczanie informacji na serwisie internetowym na stronie Szkoły Leśnej na Barbarce pod adresem www.szkoła-lesna.torun.pl. oraz na portalach ekologicznych i ngo.

- Druk folderów, broszur posterów edukacyjnych. Materiały zostały rozprowadzane wśród uczestników projektu tj, uczniów i nauczycieli korzystających z zajęć, nauczycieli-koordynatorów, kuratorów, władz lokalnych powiatów i gmin.

3.Projekt pn. Szkoła Leśna na Barbarce miejsce edukacji ekologicznej realizacja 01.01.2010-31.12.2010

Projekt polegał na prowadzeniu edukacji ekologicznej w Szkole Leśnej na Barbarce tj. przygotowaniu i realizacji zajęć przyrodniczych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz szkoleń dla nauczycieli.

Projekt skierowany był do nauczycieli i dzieci z placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Miasta Torunia. Informacje o projekcie zostały przesłane do dyrektorów placówek oświatowych, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, zostały zamieszczone na stronie internetowej Szkoły Leśnej, ponadto do placówek oświatowych zostały rozesłane plakaty format 90x70 cm (200 szt.). Celem realizacji projektu było przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć z dziećmi w oparciu o najnowszą wiedzę oraz o metody aktywizujące dzieci do działania w lokalnym środowisku. W ramach projektu nauczyciel stawał się edukatorem inicjującym działania proekologiczne w szkole z udziałem klas/grup uczniów, zgodnie z zaproponowanym harmonogramem, a uczniowie działali na rzecz środowiska. Po weryfikacji dokonanej przez nauczyciela klasy/grupy uczniów aktywnie działające otrzymali Certyfikat „Szkolny Lider Ekologii”. W przypadku nauczycieli przedszkoli i klas młodszych szkoły podstawowej nauczyciel pracował tylko z jedną grupą, natomiast w przypadku starszych dzieci nauczyciel pracował z wieloma klasami. Do programu mogły być zgłaszane całe klasy lub grupy osób aktywnych np. kółka przyrodnicze, w związku z czym w jednej szkole mogło być kilku Liderów. Projekt skierowany był do wszystkich nauczycieli, nie tylko przyrodników ale i wychowawców, którzy mogli zaproponowane działania prowadzić na godzinach wychowawczych lub w ramach dodatkowych zajęć. Nauczyciele uczestniczący w projekcie mieli realizować takie zadania jak:

- a) udział w szkoleniu,
- b) przeprowadzenie co najmniej jednych zajęć z klasą/grupą uczniów w oparciu o otrzymane materiały edukacyjne,
- c) udział w spotkaniach specjalnych z ekspertami,
- d) realizacja zadań w związku z dniami – świętami ekologicznymi np. Światowy Dzień Ochrony Środowiska, Dzień bez Samochodu i Dzień bez Kupowania, zgodnie z proponowanymi metodami aktywizującymi dzieci,
- e) wytypowanie klasy/grupy uczniów do uczestnictwa w programie „Szkolny Lider Ekologii”
- f) przesyłania i zamieszczania sprawozdań - relacji na stronach internetowych szkoły i Szkoły Leśnej na Barbarce w oparciu o przygotowane formularze.

W ramach projektu zorganizowano szkolenia edukatorów - nauczycieli z gminy Toruń

Celem organizacji szkoleń dla nauczycieli było propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju wśród nauczycieli i dzieci z toruńskich placówek oświatowych. Szkolenia były dostępne dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli, nie tylko nauczycieli przyrody i biologii. W trakcie szkoleń każdy z nauczycieli otrzymał materiały szkoleniowe i edukacyjne w postaci segregatora. Szkolenia były prowadzone dla trzech poziomów nauczania. Szkolenia przeprowadzono w terminach 7, 14, 21 maja, 17 września 2010. W szkoleniu udział wzięło 85 nauczycieli. W ramach projektu wydano materiały szkoleniowe dla nauczycieli w formie segregatora (segregator A4, wkład papier A4 i tektura, druk kolorowy – 100 szt.). Materiały były przekazywane nieodpłatnie nauczycielom uczestniczącym w szkoleniach.

Zagadnienia tematyczne:

- I. Walory przyrodnicze miasta Torunia i okolic.
- II. Ochrona środowiska w mieście
- III. Odpowiedzialny konsument

Wnioskodawca zorganizował bezpłatne zajęcia edukacyjne na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce. Zajęcia były jedną z form aktywizacji szkolnych liderów. Zorganizowano 132 zajęć - 2 godz. dla 2 776 uczniów.

ZESTAWIENIE ODBYTYCH ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

dla grup z Gminy Toruń

miesiąc	ilość grup uczestniczących w zajęciach	ilość osób uczestniczących w zajęciach	ilość godzin
razem	132	2 776	264

W ramach projektu nauczycielom-edukatorom z gminy miast Toruń zostały zaproponowane zajęcia specjalne – warsztaty szkoleniowe z ekspertami. Nauczyciele mogli uczestniczyć w zajęciach z najbardziej aktywną młodzieżą (gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne). W II połowie roku 2010 zorganizowano spotkania pn. „Prowadzenie akcji i kampanii społecznych”, „Zrównoważona żywność”, „Filozofia przyrody”. Nauczyciele uczestniczący w projekcie w tym w szkoleniach otrzymali zaświadczenia o realizacji projektu. Uczniowie zgłoszeni do tytułów Szkolnego Lidera i Mecenasa Ekologii otrzymali stosowne Certyfikaty oraz nagrody książkowe. Do tytułu Szkolnego Lidera Ekologii zgłoszono 11 grup szkolnych/przedszkolnych i 10 osób indywidualnych, a do tytułu Szkolnego Mecenasa Ekologii zgłoszono 9 osób indywidualnych.

4. Edukacja ekologiczna w Miejskim Schronisku dla Zwierząt – realizacja 01.01.2010 - 31.12.2010

W ramach realizacji projektu prowadzonych zostało **56 zajęć dydaktycznych** z przedstawionych w ofercie tematów:

- Człowiek i zwierzę od zawsze razem,
- Mam psa i co dalej...,
- Szare bure i pstrokaty – rasy psów i kotów,
- Zwierzę nie jest rzeczą – karta praw zwierząt,
- Zwierzę we współczesnym świecie.

W kwietniu przygotowane i rozesłane do szkół zostały informacje na temat planowanych na maj i czerwiec konkursów dla dzieci.

a) „Psie i kocie marzenia” – w ramach konkursu dzieci w wieku przedszkolnym i uczniowie klas I-III szkół podstawowych wykonywały prace plastyczne w formie plakatów. Na konkurs wpłynęło **171 prac plastycznych**. Wyniki konkursów zostały umieszczone na stronie internetowej www.szkoła-lesna.torun.pl, a nagrodzone osoby poinformowane za pośrednictwem nauczycieli. Nagrodzone osoby otrzymały albumy o tematyce przyrodniczej oraz dyplomy, a nauczyciele opiekujący się nimi podziękowania. Prace zostały użyte do sporządzenia wystawy w miejskim Schronisku dla Zwierząt w okresie Światowego Tygodnia Zwierząt (4-11 październik).

b) „Pieskie dole i niedole” - w ramach konkursu uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych przesyłali zdjęcia obrazujące scenki z życia zwierząt i warunki w jakich przebywają. Na konkurs wpłynęły **24 prace**. Wyniki konkursów zostały umieszczone na stronie internetowej www.szkoła-lesna.torun.pl, a nagrodzone osoby poinformowane za pośrednictwem nauczycieli. Nagrodzone osoby otrzymały albumy o tematyce przyrodniczej oraz dyplomy, a nauczyciele opiekujący się nimi podziękowania. Prace zostały użyte do sporządzenia wystawy w miejskim Schronisku dla Zwierząt w okresie Światowego Tygodnia Zwierząt (4-11 październik).

W ramach realizacji zadania wydrukowanych zostało 500 sztuk ulotek zawierających podstawowe informacje na temat opieki nad zwierzętami i obowiązków odpowiedzialnego właściciela. Ponadto w ulotce opisane zostały warunki adopcji zwierząt z Miejskiego Schroniska dla Zwierząt w Toruniu. Ulotki były rozpowszechniane wśród grup szkolnych oraz osób indywidualnych odwiedzających miejskie schronisko dla zwierząt w Toruniu.

W ramach realizacji zadania nakręcony został film pt. „Dobry piesek”. Film przedstawia przygody i perypetie pieska, który porzucony przez właścicieli błąka się po ulicach miasta, trafia do schroniska dla bezdomnych zwierząt i w końcu w wyniku adopcji znajduje nowy dom. Film został nagrany na płytach DVD i rozdysponowany do szkół biorących udział w zajęciach w Miejskim Schronisku dla Zwierząt w Toruniu. 23 maja 2010 r. została zorganizowana Akcja adopcyjna psów na Barbarce. W tygodniu poprzedzającym akcję (17-21 maja) na słupach ogłoszeniowych na terenie miasta rozwieszono zostały plakaty zachęcające do adopcji zwierząt z Miejskiego Schroniska dla Zwierząt w

Toruniu i informujące o planowanej akcji. Obfitowała ona w liczne konkursy i atrakcje dla dzieci, miały miejsce również prelekcje i pokazy psów zaprzęgowych.

5. Barbarka-sport, turystyka, rekreacja – realizacja 01.04. 2010 - 30. 10. 2010

W ramach projektu przeprowadzono akcję informacyjną nt. projektu informacje były zamieszczane na stronach internetowych Szkoły Leśnej na Barbarce, Urzędu Miasta Torunia oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt został objęty patronatem medialnym Radia Gra i Gazety Pomorskiej. Do placówek oświatowych gminy miasta Torunia zostały przekazane plakaty (200 szt.) informujące o imprezie pn. „Barbarkowy Rajd Rowerowy”. W celu umożliwienia większej liczbie osób skorzystania z atrakcji, w ramach projektu zorganizowano bezpłatne przejazdy bryczką i konikiem. Z proponowanych działań mogli skorzystać mieszkańcy Torunia, turyści oraz uczestnicy zajęć edukacyjnych. Z wynajmu bryczki/konika skorzystało ok. **128** osób. TSE „Tilia” w ramach projektu zorganizowało imprezę sportową – rajd rowerowy w ramach spotkań z cyklu „Żyjmy zdrowo na sportowo”. Rajd odbył się na trasie ok. 17 km i przeznaczony był dla amatorów jazdy na rowerze. Trasa rajdu została tak wytyczona, że przebiegała przy ciekawych z przyrodniczego i historycznego punktu widzenia miejscach wokół Barbarki. Każdy uczestnik rajdu otrzymał ulotkę z trasą mapy i pamiątkowy medal. W imprezie udział wzięło ok. 100 osób, w tym w rajdzie uczestniczyło **37 osób**.

Po zakończonym rajdzie wyróżnieni zostali:

- najliczniejsza rodzina,
- najliczniejsza reprezentacja (udział %) szkoły, organizacji,
- najstarszy uczestnik,
- uczestnik jadący najdziwniej skonstruowanym rowerem,
- najmłodszy uczestnik jadący samodzielnie.

6. „Plener Malarski” - realizacja 1 lipca 2010 do 31 sierpnia 2010

Projekt był realizowany przez TSE „Tilia przy współpracy ze Związkiem Artystów Plastyków oraz Towarzystwem Miast Bliźniaczych Miasta Torunia. W celu promocji pleneru malarskiego wśród mieszkańców Torunia. Plakaty zostały rozwieszane na terenie Osady Leśnej na Barbarce. W ramach promocji projektu został wydany katalog artystów uczestniczących w plenerze artystycznym /400szt./. Katalog zawiera m.in. notatkę o artyście i jego pracach. Informacja nt. projektu została zamieszczona na stronach internetowych Szkoły Leśnej na Barbarce, Urzędu Miasta Torunia oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Na początku lipca 2-9 lipca 2010 w ramach projektu zorganizowano międzynarodowy plener artystyczny. Plener został przygotowany na terenie Osady Leśnej Barbarka. W plenerze udział wzięło **13 plastyków z Polski i z zagranicy**. Zaproszeni artyści prezentowali odmienne nurty artystyczne oraz będą pracować przy użyciu różnych materiałów plastycznych. Prace poplenerowe będzie można obejrzeć na wystawie. Zakłada się, że dwie prace wykonane podczas pleneru zostaną przekazane Prezydentowi Miasta Torunia. Plener był dużym wydarzeniem artystycznym w regionie, został wpisany w działania związane z uzyskaniem Torunia tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku.

W ramach działania uczestnicy pleneru artystycznego zostali zakwaterowani na terenie Osady Leśnej na Barbarce. W ramach dotacji zostały sfinansowane noclegi i wyżywienie uczestników pleneru artystycznego. W dniu 4 lipca 2010 w ramach projektu zorganizowano plener malarski dla mieszkańców Torunia i okolic na terenie Osady Leśnej Barbarka. W plenerze udział wzięło 13 artystów – plastyków, pod opieką, których osoby zainteresowane malarstwem wykonywały swoje prace. Uczestnicy wykonywali prace min. akrylami na podobrazdach oraz na plenerowych blejtramach. Uczestnicy pleneru mogli zabrać ze sobą swoje prace. Na zakończenie projektu i jednocześnie jako formę ewaluacji projektu zostanie zorganizowana wystawa poplenerowa prac artystów –plastyków i amatorów w centrum miasta Torunia – w Dworze Mieszczańskim. Wystawa była udostępniona bezpłatnie dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego i turystów. W ramach projektu zrealizowano:

- wydanie katalogu artystów uczestniczących w plenerze artystycznym – 400szt.
- zorganizowanie międzynarodowego pleneru artystycznego dla 13 artystów,
- zorganizowanie pleneru malarskiego dla mieszkańców z woj. kujawsko-pomorskiego,
- zorganizowanie wystawy poplenerowej dostępnej dla mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego – udział co najmniej 100 osób,
- zorganizowanie wydarzenia kulturalnego wpisującego się w działania związane z ubieganiem się

- przez miasto Toruń o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016,
- zapoznanie mieszkańców woj. kujawsko-pomorskiego z twórczością współczesnych artystów,
  - upowszechnienie wśród mieszkańców miasta i okolic Szkoły Leśnej na Barbarce jako miejsca aktywnego, rodzinnego wypoczynku, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej i kulturowej,
  - wzbogacenie oferty z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej mieszkańców Torunia - dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
  - integracja europejska artystów wraz społecznością lokalną
  - rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami z Polski z Europą

7. Europejska współpraca na rzecz środowiska – realizacja 01.03.2010 – 30.10.2010

W ramach realizacji projektu nawiązano współpracę z partnerem z siedzibą Wielkiej Brytanii działającą na świecie tj. Global Footsteps Przedstawiciel tej organizacji zaprosił Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne Tilia do udziału w konferencji w Cadcy na Słowacji oraz do odwiedzenia ośrodka edukacji ekologicznej The Wilderness Centre w Anglii. TSE Tilia nawiązano również współpracę z The Natural Science Museum of Granollers w Hiszpanii (The Natura 2000 site of Can Cabanyes). W ramach współpracy odbyła się wizyta studyjna w dniach 26.09.2010 – 3.10.2010 r. W wyjeździe uczestniczyły 3 członków TSE Tilia: Zbigniew Szcześniak, Monika Krauze, Sylwia Jaroszewicz- Burczyńska. Program wizyty polegał na zapoznaniu z działalnością ośrodka edukacji ekologicznej w Granollers tj. The Natural Science Museum of Granollers, obszaru Natura 2000 oraz Rezerwatu Biosfery. Oficjalna współpraca nie została podpisana. Ustalono, że w przypadku realizacji projektów ze środków UE istnieje możliwość wspólnej realizacji projektu edukacyjnego lub ewentualnie działań, które byłyby podejmowane w Polsce oraz w Hiszpanii jak np. noc nietoperzy.

8. Osada Leśna na Barbarce- promocja lokalnego produktu turystycznego -01.03.2010 - 30.06.2010

Projekt zakładał opracowanie i wydanie broszury promującej Osadę Leśną na Barbarce. Projekt był promowany w lokalnych mediach, na stronach internetowych Szkoły Leśnej na Barbarce, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Miasta Torunia. W ramach projektu zostały wydane materiały reklamowe dostępne dla mieszkańców województwa oraz turystów na terenie Osady Leśnej Barbarka. Część materiałów została przekazana do informacji turystycznych miast powiatowych z województwa kujawsko-pomorskiego. TSE „Tilia” w ramach projektu opracowała i wydała broszurę promującą Osadę Leśną na Barbarce. W broszurze zostały zamieszczone informacje nt. oferty turystyczno-edukacyjnej oraz oferty rekreacyjnej dla dzieci i dorosłych. Broszura została przekazana nieodpłatnie do informacji turystycznych miast powiatowych województwa kujawsko-pomorskiego oraz mieszkańcom Torunia, turystom, uczestnikom zajęć edukacyjnych organizowanych przez Szkołę Leśną na Barbarce. Broszura została merytorycznie opracowana przez pracownika Szkoły Leśnej na Barbarce, graficznie przez grafika. Broszura ma format 20cmx20cm, została wydana w nakładzie 1 tys. egz.

W ramach projektu zrealizowano:

- wydanie broszury – 1000szt.,
- promocja lokalnego produktu turystycznego - Osada Leśna Barbarka,
- upowszechnianie, promocja i rozwój krajoznawstwa i turystyki w województwie kuj-pom.,
- zwiększenie atrakcyjności i poprawa warunków oferowanych usług turystycznych na terenie Osady Leśnej Barbarka,
- promowanie aktywnych, sportowych form spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców Torunia i okolic oraz turystów,

9. Wsparcie działań organizacji ekologicznych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego – realizacja 01.03. – 31.10.2010

Celem projektu było:

- podniesienie jakości działań i wsparcie procesu federyzacji pozarządowych organizacji ekologicznych,
- utworzenie podstrony organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji ekologicznej z terenu woj. kujawsko-pomorskiego,
- wymiana doświadczeń pomiędzy organizacjami z woj. kujawsko-pomorskiego,
- prezentacja działań i programów organizacji ekologicznych z woj. kujawsko-pomorskiego ,
- wypracowanie obszarów współpracy organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji,
- organizacja spotkania integrującego organizacje ekologiczne i środowisko związane z działalnością ekologiczną,

Projekt zakładał realizację następujących zadań:

- organizacja spotkania integrującego,
- wydanie broszury dotyczących organizacji pozarządowych z woj. kujawsko-pomorskiego,
- utworzenie i prowadzenie podstrony organizacji

W celu promocji projektu wśród organizacji ekologicznych i ośrodków szeroko rozumianej edukacji ekologicznej z woj. kujawsko-pomorskiego została opracowana lista ngo do których przesłano informacje o projekcie i organizacji spotkania integracyjnego. W ramach promocji instytucji została wydana publikacja - folder min. o zakresie prowadzonej działalności i zasięgu działalności. Informacja nt. projektu została zamieszczona na stronach internetowych Szkoły Leśnej na Barbarce, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zostało zorganizowane spotkanie zatytułowane „Współpraca branżowa - spotkanie organizacji ekologicznych z województwa kujawsko-pomorskiego” w dniu 26 października 2010 roku w szkole Leśnej na Barbarce (w godz. 10.00-15.00), na które zaproszono stowarzyszenia, fundacje oraz instytucje branży ekologicznej oraz gości z Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” przygotowało je we współpracy z Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej w Toruniu. Spotkanie miało na celu prezentację zakresu działań i programów ekologicznych organizacji pozarządowych oraz ośrodków edukacji ekologicznej działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Było to spotkanie jednodniowe. W spotkaniu uczestniczyło co najmniej 20 przedstawicieli różnych instytucji. W celu ułatwienia dostępu przedstawicielom organizacji pozarządowych udziału w spotkaniu zwracano koszty podróży na podstawie oświadczenia lub dowodu przejazdu max. do 50zł na os.. Podczas spotkania została zaprezentowany zakres działalności i wiodące projekty realizowane na terenie woj. kujawsko-pomorskiego przez organizacje. Spotkanie miało na celu wypracowanie obszarów współpracy pomiędzy organizacjami oraz zachęcenie do wykorzystania możliwości terenu, pomieszczeń i doświadczenia TSE „Tilia” przy realizacji zadań innych organizacji pozarządowych. Do organizacji pozarządowych zostały przesłane zaproszenia, informacja o spotkaniu została zamieszczona na stronach internetowych Szkoły Leśnej, Urzędu Marszałkowskiego, NGO, instytucji skupiających organizacje pozarządowe. W ramach działania wydano folder nt. organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji ekologicznej z woj. kujawsko-pomorskiego. W folderze znalazły się informacje: dane adresowe profil działalności, główne projekty, zdjęcia. Folder został wydany w nakładzie 500szt.(ilość egzemplarzy wzrosła z 240 egz. do 500 ponieważ otrzymano dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie , który przekazywano instytucjom. Utworzono także i stronę organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji ekologicznej z terenu woj. kujawsko-pomorskiego. Celem istnienia strony jest udzielanie porad z zakresu ochrony środowiska /przepisy prawne, instytucje odpowiedzialne za monitoring, kontrolę oraz interwencje/ oraz informacji nt. konsultacji społecznych, kontakt z jednostkami- instytucjami ochrony przyrody, wspomaganie organizacji ekologicznych w bieżących działaniach interwencyjnych. Strona jest pod adresem www.ekointegracja.org.pl.

Rezultaty:

- wydanie broszury informacyjnej – 240 szt.,
- utworzenie i prowadzenie strony organizacji ekologicznej,
- zorganizowanie spotkania integracyjnego dla 20 przedstawicieli organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji ekologicznej,

- wymiana doświadczeń pomiędzy organizacjami z woj. kujawsko-pomorskiego,
- prezentacja działań i programów organizacji ekologicznych z woj. kujawsko-pomorskiego,
- wypracowanie obszarów współpracy organizacji ekologicznych i ośrodków edukacji.

10. Dobry dla przyrody, dobry dla siebie – realizacja 01.01.2010-20.12.2010

Projekt pn. „Dobry dla przyrody, dobry dla siebie” adresowany był do grup zorganizowanych dzieci i młodzieży oraz osób indywidualnych z województwa kujawsko – pomorskiego. W ramach projektu zrealizowano zajęcia dla dzieci i młodzieży z woj. kujawsko-pomorskiego, akcje i kampanie edukacyjne oraz zorganizowano konkurs fotograficzny. Dzięki popularyzowaniu edukacji ekologicznej w kujawsko – pomorskim zostały przybliżone społeczeństwu istota i znaczenie problemów ekologicznych. Zaprojektowane działania sprzyjały poprawie komunikacji społecznej w zakresie zrozumienia celów i skutków zrównoważonego rozwoju. W ramach promocji projektu została nawiązana ścisła współpraca z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy i delegaturami oraz Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Wszelkie informacje na temat projektu zostały zamieszczone w serwisie internetowym pod adresem www.szkoła-lesna.torun.pl. Informacje o projekcie zostały rozesłane do placówek oświatowych, kuratorium, ODN z woj. kujawsko-pomorskiego. We wszystkich materiałach została zamieszczona informacja o finansowaniu projektu przez WFOŚiGW w Toruniu.

W ramach projektu zrealizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z woj. kujawsko-pomorskiego. Zorganizowano bezpłatne zajęcia edukacyjne **dla 128 klas**/grup zorganizowanych (**2 650 osób**). W ramach projektu „Dobry dla przyrody, dobry dla siebie” zorganizowano akcje i kampanie edukacyjne dla uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego. Zorganizowano 3 kampanie edukacyjne:

1. Posadź drzewo dla przyszłych pokoleń – kampania sadzenia lasu i drzew przy szkołach, Przedsięwzięcie skierowane było do nauczycieli i uczniów przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz średnich. Akcja wspierana była przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu. Celem akcji było zaszczepianie młodym ludziom poczucia współodpowiedzialności za najbliższe środowisko, rozwijanie poczucia przynależności do własnej ziemi, regionu, ojczyzny. W ramach akcji do placówek uczestniczących w projekcie zostały przesłane materiały dotyczące sadzenia drzew oraz przebiegu akcji. W akcji udział weźmie 30 placówek oświatowych z woj. kujawsko-pomorskiego.

W ramach akcji zrealizowano:

- sadzenie lasu dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich. Sadzenie lasu będzie uzgadniane z poszczególnymi Nadleśnictwami i Leśnictwami w pobliżu placówek oświatowych, dzieci uczestniczące w akcji mogły skorzystać z bezpłatnych przejazdów na miejsce sadzenia lasu.
- sadzenie krzewów na terenie przedszkoli i szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich, które utworzą żywopłoty. Sadzonki drzewek zostały przekazane bezpłatnie do placówek oświatowych. Szkoła Leśna na Barbarce zorganizowała transport drzewek do szkół. W roku 2010 zaplanowano tworzenie przyszłolnych żywopłotów w celu zapewnienia siedlisk dla drobnych ssaków, ptaków, gadów i owadów.
- sadzenie drzew przez mieszkańców Torunia i okolic. Sadzonki drzewek oraz materiały dotyczące sadzenia drzew zostały przekazane bezpłatnie zainteresowanym osobom prywatnym podczas spotkania otwartego.

2. Światowy Dzień Ochrony Środowiska – 5 czerwca 2010 - kampania edukacyjna, Światowy Dzień Ochrony Środowiska został ustanowiony 5 czerwca 1972 roku podczas Ogólnego Zgromadzenia ONZ na pierwszej konferencji dotyczącej stanu środowiska, która odbyła się w Sztokholmie pod hasłem „Tylko jedna Ziemia”. Celem organizacji obchodów było zaakcentowanie konieczności poszanowania środowiska naturalnego. W akcji udział wzięło 30 placówek oświatowych z woj. kujawsko-pomorskiego.

W ramach akcji zostały zorganizowane:

- konkurs ekologiczny dla placówek oświatowych, zostały przygotowane karty konkursowe do uzupełnienia przez dzieci i młodzież w celu sprawdzenia wiedzy na temat środowiska. Karty konkursowe zostały przygotowane dla 4 kategorii wiekowych: klasy I-III szkoły podstawowej, klasy IV-VI szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne. Wypełnione karty (w szkole lub w domu) uczestnicy przesyłali do Szkoły Leśnej na Barbarce. Wśród poprawnych odpowiedzi dla każdej z kategorii wiekowych było losowanych 10 nagród książkowych. Wyniki konkursu zostały ogłoszone na stronie internetowej Szkoły Leśnej na Barbarce.- konkurs na plakat (temat plakatów związany będzie z obchodami ŚDOŚ w roku 2010), działanie skierowane było do uczniów przedszkoli,

nagrodzonych zostanie 10 prac, nagrody w postaci książek były przesyłane pocztą. Pod ocenę były brane zgodność treści plakatu z hasłem ŚDOŚ oraz wrażenia estetyczne, format plakatu, co najmniej A3, dzieci mogły stosować dowolną technikę. Z wykonanych plakatów została przygotowana wystawa na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce.

- zajęcia specjalne dla 6 klas/grup zorganizowanych na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce w dniu 28 maja 2010. Zajęcia miały formę gry terenowej, podczas której dzieci odwiedzały stanowiska badawcze. Każde ze stanowisk dotyczyło innego zjawiska bądź problemu ekologicznego. Trasa została wytyczona w lesie. Na terenie Szkoły Leśnej dla uczestników został przygotowany pokaz filmów ekologicznych oraz pokonkursowa wystawa plakatów.

3. „Różnorodność biologiczna –grzyby” – akcja edukacyjna zachęcająca do poznania królestwa grzybów i ich różnorodności biologicznej.

Działanie miało na celu zwrócić uwagę na potrzebę zachowania zrównoważonego środowiska w tym szczególnie nacisk zostanie położony na problemy z zachowaniem różnorodności biologicznej, przyczyn oraz skutków takiego procesu. W założeniu grupa, na którą została zwrócona uwaga to grzyby, znane społeczeństwu tylko z walorów kulinarnych. Grzyby pod wieloma względami są różnorodnym królestwem i bardzo ważnym ogniwem w łańcuchach troficznych. W kampanii udział wzięło 30 placówek oświatowych z woj. kujawsko-pomorskiego.

W ramach akcji zostały zorganizowane:

- zajęcia edukacyjne prowadzone na terenie placówek oświatowych, materiały do zajęć tj. scenariusze zajęć, karty pracy, klucze, prezentacja oraz ciekawostki dotyczące królestwa Grzybów zostały zamieszczone na stronie projektu. Do placówek, które przesyłały dokumentację fotograficzną i sprawozdanie z przeprowadzonych zajęć zostały przesłane – pomoce dydaktyczne – klucze do rozpoznawania grzybów.

- impreza plenerowa „Grzybobranie na polanie”, której celem było popularyzacja kultury grzybobrania, wiedzy na temat znajomości grzybów jadalnych i trujących, zapoznanie z różnorodnością biologiczną grzybów oraz znaczenia królestwa Fungi w otaczającej nas przyrodzie. Atrakcją pikniku był udział uczestników w grzybobraniu w lesie Barbarka przynależnym do Nadleśnictwa Toruń. Jak co roku został wybrany król i królowa grzybobrania, przygotowano wystawę grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących oraz prelekcję nt. kultury grzybobrania i sposobów rozpoznawania grzybów. Ponadto w trakcie imprezy można było obejrzeć pokaz gotowania potraw z grzybów, spróbować potraw kuchni regionalnej pod gołym niebem i zobaczyć wyroby twórców ludowych. Podczas spotkania dla uczestników konkursów przygotowano atrakcyjne nagrody w postaci pomocy dydaktycznych – klucze do rozpoznawania grzybów. Do placówek oświatowych przesyłano plakaty informujące o imprezie. Pomoc dydaktyczna oraz plakaty zostały wydrukowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W ramach projektu w marcu ogłoszony został konkurs fotograficzny dla dzieci i młodzieży zamieszkujących teren woj. kujawsko-pomorskiego. Konkurs przeprowadzony został w czterech kategoriach wiekowych: I-III S.P., IV-VI S.P., gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne. Konkurs fotograficzny został przeprowadzony przy udziale plastyka /umowa o dzieło/. Informacje wraz z regulaminem zostały rozesłane do szkół województwa kuj – pom., burmistrzów i wójtów, wydziałów edukacji poszczególnych gmin oraz zostały zamieszczone na stronie www Szkoły Leśnej na Barbarce. Zwycięskie prace wydano w formie kalendarza ściennego (terminarz od stycznia 2011 roku do grudnia 2011 roku) w nakładzie 1000 egzemplarzy i rozesłano do placówek oświatowych. W publikacji zawarto informacje o dofinansowaniu przez WFOŚiGW w Toruniu, logo Szkoły Leśnej na Barbarce. Zakupiono 24 nagród (dla laureatów i wyróżnionych). W konkursie wzięły udział 276 osoby.

11. *Amphibia*- czynna ochrona płazów 2010 – realizacja 01.01.2010-31.12.2010

Celem projektu pn. „*Amphibia* - czynna ochrona płazów” było podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony płazów występujących na terenie Polski oraz zwiększenie aktywności jednostek i grup społecznych.

Projekt zakładał wydanie materiałów edukacyjnych dla nauczycieli z województwa kujawsko-pomorskiego. Realizacja projektu podyktowana była brakiem materiałów edukacyjnych o wysokiej jakości pod względem merytorycznym dostępnym dla nauczycieli. Projekt zakładał realizację i koordynację działań w ramach programu edukacyjnego uświadamiającego mieszkańcom woj. kujawsko-pomorskiego konieczność ochrony płazów. Projekt pn. „*Amphibia* - czynna ochrona płazów

2010” zakładał przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej dotyczącej zagrożeń związanych z zanikaniem siedlisk tj. bagna, torfowiska zbiorniki, śródpolne oraz przyczyn i konsekwencji obniżania poziomu wód i ich zanieczyszczania. Częścią akcji edukacyjnej było ustawianie na terenie województwa odblaskowych oznaczeń „Uwaga płazy”. W celu szerszego rozpropagowania informacji o płazach zostały opracowane i wydane materiały edukacyjne dla nauczycieli terenu woj. kujawsko-pomorskiego w postaci segregatora .

Informacje o projekcie zostały przesłane do placówek oświatowych, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, zostały zamieszczone na stronie internetowej Szkoły Leśnej, Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. W ramach projektu na stronie internetowej Szkoły Leśnej została utworzona podstrona projektu. Projekt zakładał opracowanie i wydanie znaków ostrzegawczych „Uwaga płazy”. Celem ustawienia oznaczeń było zwrócenie uwagi mieszkańców na konieczność ochrony płazów oraz zmniejszenie śmiertelności w okresie migracji. Znak został wykonany z materiału fluorescencyjnego, aby był widoczny nocą, ma formę trójkąta z rysunkiem płaza na środku. Znaki były przekazywane do współpracujących już wcześniej placówek oświatowych i realizujących projekt „Amphibia...”. W dalszej kolejności były brane pod uwagę placówki, które zgłoszą się do projektu w 2010 roku. Zadaniem nauczyciela i uczniów było ustawienie znaków w pobliżu stanowisk – staw, rzeka, bagno, gdzie można spotkać płazy. W działaniu udział wzięło **50 placówek oświatowych**. Projekt zakładał opracowanie i wydanie materiałów edukacyjnych dla nauczycieli z woj. kujawsko-pomorskiego. Celem realizacji projektu było przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć z dziećmi w oparciu o najnowszą wiedzę oraz o metody aktywizujące dzieci do działania w lokalnym środowisku. **Wydano materiałów szkoleniowych dla nauczycieli w formie segregatora (segregator A4, wkład papier A4 i tektura, druk kolorowy – 100 szt.)**. Materiały były przekazywane nieodpłatnie nauczycielom zainteresowanym projektem (nauczyciele biorący udział we wcześniejszych edycjach projektu oraz nowo zgłoszeni). Projekt pn. „*Amphibia* - czynna ochrona płazów 2010” zakładał przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej. Celem działania było zwrócenie uwagi społeczeństwu na ochronę wód, terenów wodno-błotnych i organizmów na tych terenach żyjących. Kampania była prowadzona na specjalnie przygotowanej podstronie projektu. Na stronie projektu zamieszczano cykliczne informacje o:

- a) harmonogramie prac i działaniach w ramach projektu,
- b) akcjach i działaniach na rzecz ochrony siedlisk i zwierząt związanych z obszarami wodno-błotnymi w kraju i za granicą,
- c) specjalnych dniach i świętach ekologicznych związanych z obszarami wodno-błotnymi i celowością ich powołania,
- d) przepisach prawnych dotyczących ochrony takich obszarów,
- e) cennych obszarów na terenie woj. kujawsko-pomorskiego,

W ramach działania przesyłano informacje do współpracujących placówek oświatowych, oraz Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu do lokalnych i regionalnych mediów.

12. Polska 1000-letni biznes – okres realizacji 01.05-30.11.2010

Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne Tilia w ramach działalności Szkoły Leśnej na Barbarce organizowało projekt pn. „Polska – 1000-letni biznes”, skierowany do młodzieży licealnej z Torunia. Projekt był realizowany w ramach programu „Patriotyzm Jutra” zorganizowanego przez Muzeum Historii Polski ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach projektu zrealizowano warsztaty, w czasie których zadaniem uczestników było stworzenie krótkiego filmu reklamującego jedno z polskich osiągnięć i zaprezentować go jak "produkt eksportowy", uczestnicy pracowali w kilkusobowych zespołach pod okiem specjalistów od PR, montażu filmów reklamowych, socjologii, historii. Przygotowując filmy uczestnicy mogli korzystać z wskazówek i wsparcia specjalistów w zakresie budowania wizerunku, planowania kampanii, montażu krótkich form filmowych, trenerami były osoby zawodowo zajmujące się w/w zagadnieniami bądź pracownicy naukowcy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Projekt polegał na organizacji warsztatów dla młodzieży licealnej ze szkół znajdujących się na terenie miasta Torunia. Podczas warsztatów uczestnicy przygotowali (pod okiem profesjonalistów PR i marketingu) projekt kampanii promującej wybitne wydarzenia historyczne i osiągnięcia Polaków w regionie kujawsko-pomorskim. W ramach kampanii zostało przygotowanych przez licealistów, 5 filmów reklamowo-promocyjnych.

Cele:

- promowanie postaw patriotycznych i wzorców obywatelskich poprzez upowszechnianie wiedzy historycznej i znajomości polskiego dziedzictwa kulturowego,
- promowanie polskich tradycji narodowych, państwowych i demokratycznych, szczególnie związanym z regionem kujawsko-pomorskim,
- promowanie wydarzeń historycznych i osiągnięć Polaków w regionie kujawsko-pomorskim,
- budowanie więzi regionalnych poprzez poznawanie dziejów „małej ojczyzny”,
- kształtowanie twórczych, odpowiedzialnych i świadomych własnej tożsamości obywateli.

Zorganizowano warsztaty dla młodzieży licealnej. Warsztaty skierowane zostały do licealistów ze szkół toruńskich. W ramach działań projektowych przesłano plakaty informacyjnych do szkół licealnych i instytucji pracy z młodzieżą /30 szt., format B1, kolor/. Do udziału w projekcie przystąpiło 20 licealistów, którzy uczestniczyli w warsztatach. Warsztaty były realizowane na terenie Osady Leśnej na Barbarce, gdzie Wnioskodawca dysponuje salą i sprzętem multimedialnym. Warsztaty były prowadzone przez socjologa, profesjonalistę PR i marketingu i historyka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W czasie kolejnych warsztatów uczestnicy pracowali przy wsparciu profesjonalistów nad filmami promocyjnymi (wybór tematu, zebranie materiału, obróbka materiału, promocja filmów). Uczestnicy spotkań zdobyli wiedzę i narzędzia do przygotowania profesjonalnego spotu reklamowego promującego ważne wydarzenia historyczne i osiągnięcia Polaków w regionie kujawsko-pomorskim. Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na 4 grupy. Każda z grup miała za zadanie przygotować film reklamowy dotyczący promocji patriotyzmu gospodarczego, wartości pamięci historycznej itd. Warsztaty były organizowane w soboty, w maju i czerwcu 2010 (4 warsztaty po 3 godz.). W miesiącu wrześniu został zorganizowany 1 całodzienny warsztat ze specjalistą od montażu i animacji komputerowej. Wykonane filmy zostały wydane na płytach DVD – 500szt. i przekazane do placówek oświatowych, urzędów gmin i miast z woj. kujawsko-pomorskiego, mediów. Filmy zostały zaprezentowane na spotkaniu podsumowującym projekt.

kiedy (spotkania zawsze w soboty o 11.00)	kto	co
4 maja		Rozpoczęcie projektu
4-29 maja	Organizatorzy	Rekrutacja
29 maja	Organizatorzy	Powitanie, wprowadzenie, omówienie planu zajęć
	Zbigniew Girzyński	Wykład – Perspektywa historyczna marketingu narodowego
	Uczestnicy	Dyskusja – pozytywne przykłady promocji Polskości
13 czerwca	Krystian Andrzejewski	Wykład – Jak zmontować dobrą reklamówkę?
	Organizatorzy	Podział grup, dyskusja o tematach filmów
19 czerwca	Dominik Antonowicz	Wykład – Marketing komercyjny a marketing narodowy
	Uczestnicy	Dyskusja
26 czerwca	Jakub Zieliński	Wykład – Polski Hydraulik- przykłady chybionej promocji
	Uczestnicy	Dyskusja
11 września	Krystian Andrzejewski	Warsztaty filmowe dla poszczególnych grup
28 października	Organizatorzy	Uroczyste podsumowanie
30 listopada		Zakończenie projektu

Filmy przygotowane przez uczestników warsztatów:

film 1 - daje odpowiedzi dlaczego warto kupować polskie produkty. Na przykładzie wielopokoleniowej rodziny prowadzącej zakład garncarski, w filmie pokazana została wartość patriotyzmu konsumenckiego.

film 2 - odwołuje się do potrzeby pamiętania o historii Polski na co dzień, jako zobowiązania wobec pokoleń, które miały swój wkład w budowę kraju.

film 3 - pokazuje, że trudno o ciekawszą historię niż historia Polski. Co więcej, każdy z nas ma szansę zapisać w niej swoją kartę.

film 4 – animacja zdjęć prezentująca losy okupowanego w czasie wojny Torunia (z wątkiem Barbarki).

film 5 - filmowa wycieczka po miejscach, które są istotne dla Polaków jako wspólnoty.

W ramach projektu powstały 4 filmy promocyjne dostępne na YouTube.

Zostało zorganizowane uroczyste podsumowanie projektu zostało zorganizowane w dniu 28 października 2010 na terenie Osady Leśnej na Barbarce. W tym dniu na Barbarce corocznie organizowane są uroczystości upamiętniające tragiczne wydarzenie – pierwsze rozstrzelania w Toruniu w czasie II wojny światowej. Uroczystości przygotowywane są przez Urząd Miasta Torunia. Po zakończeniu Mszy Świętej na terenie Miejsca Pamięci Narodowej uczestnicy zostali zaproszeni do Szkoły Leśnej na Barbarce gdzie zostały zaprezentowane filmy licealistów. Ponadto można było obejrzeć wystawę pn. „70 Rocznica Pierwszych Straceń na Barbarce” przygotowaną na zlecenie Urzędu Miasta Torunia. W uroczystości udział wzięło ok. 100 osób. Promocja odbywała się poprzez:

- główne strony internetowe:

- www.szkola-lesna.torun.pl
- <http://www.youtube.com/user/1000Polska#p/u/2/Bo0MqxVEdm8>

- zamieszczenie na innych portalach wzmianki na temat projektu (np. Urząd miasta Torunia)

- podanie informacji do mediów

- plakaty do szkół

13. Multimedialny, ekologiczny konkurs fotograficzny i filmowy - realizacja 1.10.2010-30.10.2011

Projekt został rozpoczęty w 2010 r. i jest realizowany przez Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” na terenie czterech województw kuj-pom., war-maz., pomorskie, wielkopolskie Kontynuowany będzie do października 2011. W ramach projektu jest zorganizowany konkurs filmowy i fotograficzny skierowany do młodzieży od 13 do 18 lat i osób dorosłych. Projekt jest realizowany wspólnie z TVBydgoszcz.

Działania realizowane w ramach projektu:

- organizacja konkursu fotograficznego i filmowego o treściach przyrodniczo-ekologicznych,
- utworzenie strony internetowej projektu,
- organizacja uroczystego podsumowania konkursu (piknik na żywo w TVBydgoszcz)

W założeniu realizacja projektu przyczyni się do:

- podniesienia poziomu zrozumienia i akceptacji zasad ochrony przyrody wśród społeczności lokalnej,
- zwiększenie zaangażowania społecznego oraz poziomu odpowiedzialności indywidualnej w obszarze ochrony środowiska,
- korzystania z zasobów środowiska zapewniających zrównoważony rozwój.

W ramach organizacji konkursu zostaną opracowane i wyemitowane spoty informacyjne oraz spoty tematyczne. Celem działania będzie rozpropagowanie informacji nt. działań konkursowych. Spoty zostaną przygotowane i wyemitowane przez TVP Bydgoszcz oraz będą emitowane w 3 pozostałych regionalnych ośrodkach TVP.

W celu wyróżnienia i nagrodzenia autorów prac zostanie przygotowany „obóz szkolniowo-warsztatowy”, w trakcie którego uczestnicy – 28 osób będą pod opieką specjalistów będą szkolić swój warsztat i przygotowywać pracę - reportaż fotograficzny lub filmowy. Celem organizacji warsztatów jest wsparcie działań osób realizujących idee poszanowania przyrody dbałości o środowisko i

zrównoważony rozwój. Warsztaty zostaną zorganizowane w terminie lipiec-sierpień, kiedy osoby mogą dysponować większą ilością wolnego czasu, w ciągu 3 dni (piątek-niedziela).

W 2010 r zrealizowano:

W ramach projektu powołano zespół realizujący projekt, pozyskano ekspertów zewnętrznych oraz uruchomiono oficjalną stronę projektu. www.ekomultikonkurs.pl Przeprowadzono działania informacyjne, w przypadku grupy odbiorców młodzieży od 13 do 18 lat informacje (w postaci pism informacyjnych, harmonogramu projektu i regulaminu) informacje były przesyłane do kuratoriów oświaty i delegatur z 4 województw oraz do współpracujących placówek oświatowych. W ramach działania wydrukowano plakaty format B1, 500szt. egz. W przypadku informacji osób dorosłych została przeprowadzona akcja informacyjna w TVP Regionalnej, na stronach internetowych portali fotograficznych i filmowych oraz stronach ngo i organizacji członkowskich Polskiej Zielonej sieci działających w tych województwach. TSE „Tilia” w ramach projektu nawiązał współpracę z regionalnym ośrodkiem TVP w celu promocji działań projektowych na terenie 4 województw wśród osób dorosłych.

14. Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na rok 2010-2012 - 1.09.2010 – 31.03.2012 NFOŚiGW

Projekt polega na wsparciu instytucjonalnym TSE Tilia w ramach którego zostanie m.in. przygotowana strategia TSE Tilia, zostanie przeprowadzony audyt za 2010 r. Jest finansowana księgowość TSE Tilia oraz dzierżawa budynku w Rezerwacie Las Piwnicki.

W ramach projektu w okresie od 1 września do 31 grudnia 2010r. zrealizowano następujące działania:

Opracowano graficznie i wydrukowano folder TSE "Tilia" format A4 składany w Z, papier kreda, 1 tys. Wydanie folderu miało służyć zapoznaniu ogółu społeczeństwa z funkcjonowaniem TSE „Tilia” i ukazaniu jego spektrum działań, a zarazem ukazaniu roli organizacji pożytku publicznego w życiu społecznym. Znalazły się tam: ogólne info. o stowarzyszeniu, cele działalności, główne projekty, ino o 1%. Została zlecona oprawa graficzna łącznie z drukiem. Folder jest dostępny w placówkach oświatowych, kulturalnych, urzędach samorządowych i państwowych siedzibach innych organizacji pozarządowych itp. Będzie rozprowadzany także podczas, warsztatów, konferencji, wystaw i imprez.

Zakupiono koszulkę typu T-shirt 100 szt. Na koszulce zostało zamieszczone logo o finansowaniu oraz logo TSE Tilia. Został zaprojektowany przód koszulki w formie atrakcyjnego emblematu kojarzącego się z ochroną środowiska. Koszulki są przekazywane członkom TSE Tilia, gościom Szkoły Leśnej.

Wydrukowano i opracowano graficzne i merytoryczne folder organizacji ekologicznych z regionu (16 stron) 500 szt. w tym 260 finansowanych przez NFOŚiGW. W ramach promocji instytucji i organizacji zajmujących się szeroką pojmowaną ochroną środowiska i edukacją ekologiczną w regionie.

Pokryto koszty obsługi księgowej 40% kosztów ponoszonych przez TSE Tilia oraz dzierżawa budynku Dworek Myśliwski. Stowarzyszenie dzierżawi od 2009 roku „Dworek Myśliwski” od RDLP w Toruniu. Budynek znajduje się w Rezerwacie Las Piwnicki i jest przeznaczony do kapitalnego remontu. Planuje się tam prowadzenie edukacji ekologicznej w porozumieniu z Uniwersytetem w Toruniu.

2.6 Różne przedsięwzięcia

1. Pierwszy Dzień Wiosny na Barbarce

W dniu 21.03.10r Szkoła Leśna na Barbarce zorganizowała dla mieszkańców Torunia i okolic spotkanie otwarte pn "Pierwszy Dzień Wiosny na Barbarce".

Podczas spotkania można było wysłuchać prelekcji nt. zmianach zachodzących w przyrodzie w okresie przedwiosnia i wiosny oraz zwyczajów i symboliki związanej z okresem wiosennym. Następnie wszyscy chętni w towarzystwie dydaktyka ruszyli do lasu na "Wielkie Liczenie Zwierzaków". W tym samym czasie na terenie Osady inni uczestnicy z wielkim zapałem zaczęli

tworzyli Marzanny. Wszystkie prace wzięły udział w konkursie na najpiękniejszą. Po rozstrzygnięciu konkursu wszystkie Marzanny zostały spalone, żeby ostatecznie odgonić zimę i powitać wiosnę, a wszyscy uczestnicy otrzymali upominki. W spotkaniu uczestniczyło około 200 osób.

2. Wielkanoc na Barbarce

W okresie świąt wielkanocnych na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce zorganizowano dni otwarte dla mieszkańców Torunia i okolic. Motywem przewodnim było malowanie pisanek oraz gra terenowa dla najmłodszych pn. „W poszukiwaniu zajęczka”. Przygotowano prezentacje i wystąpienia nt. różnorodności jaj oraz zwyczajów świątecznych. W spotkaniach uczestniczyło ok. 500 osób.

3. „Dzień Dziecka na Barbarce” impreza dla mieszkańców Torunia

TSE „Tilia”, na terenie Szkoły Leśnej na Barbarce w dniu 30 maja 2010 roku zorganizowała dla najmłodszych mieszkańców Torunia imprezę plenerową. Współorganizatorami były Ognisko Pracy Pozaszkolnej „Dom Harcerza” w Toruniu oraz Klub Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu. W programie zostały zorganizowane m.in. budowa zamku, pokazy zespołów tanecznych, występy zespołów muzycznych: Studio Piosenki „Stars, „Dzieciaki-Śpiewaki”, plener malarski z konkursami, turniej aikido, miecza i sumo z treningami, loteria fantowa, pokazy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i punkt sanitarny, liczne zabawy i konkursy rodzinne. W imprezie uczestniczyło ok. 1000 osób.

4. Toruński Zlot Miłośników Astronomii 2010 na Barbarce

Toruński Zlot Miłośników Astronomii został zorganizowany w dniach 13 - 15 sierpnia 2010 roku w celu oglądania maksimum Perseidów - bardzo popularnym i głośnym w całej Polsce wydarzeniu astronomicznym. Grupa "Pokazy Nieba w Toruniu" umożliwiła mieszkańcom Torunia obserwację nieba na Barbarce. Uczestnicy mogli posłuchać wykładów pod gwiazdzistym niebem oraz obserwować niebo przez profesjonalne lunety. W ramach zlotu uczestnicy mogli odwiedzić również obserwatorium astronomiczne w Piwnicach, Dom Kopernika, oraz obejrzeć seans w Planetarium. Organizatorem imprezy był portal astronomiczny AstroVisioN.pl, a honorowy patronat nad nią objął Prezydent Miasta Torunia. Współorganizatorami zlotu były Szkoła Leśna na Barbarce, Toruńskie Planetarium, Centrum Astronomii UMK Toruń w Piwnicach. W spotkaniach uczestniczyło ok. 500 osób.

5. Zapach mijającego lata

W dniu 29 sierpnia 2010 r. TSE „Tilia” zorganizowała piknik na pożegnanie lata pod tytułem "Zapach mijającego lata". Uczestnicy pikniku mogli skorzystać m.in. z takich atrakcji jak: wykonywanie własnych zapachów w Laboratorium perfumeryjnym, malowanie w plenerze, ozdabianie świec, wykonywanie kwiatów z krepy oraz szeregu konkursów i zabaw sportowych. W imprezie uczestniczyło ok. 800 osób.

6. Dzień bez Samochodu na Barbarce

Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne "Tilia" w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Europejskiego Dnia bez Samochodu zorganizowało stanowisko doświadczalne na Barbarce w dniu 18 września 2010 r. Na stanowisku przygotowano wystawę i zajęcia edukacyjne oraz przeprowadzono zajęcia z Dog Trackingu. Atrakcją dnia był bezpłatny przejazd pociągiem na Barbarkę pociągiem Arriva z dworca Toruń Główny przez Toruń Wschodni, Toruń Północ. Organizatorami obchodów oprócz TSE „Tilia” byli: Toruński Klub Miłośników Komunikacji Miejskiej (lider projektu), Rowerowy Toruń oraz przewoźnik kolejowy Arriva.

7. Barbarkowy Bieg Przelajowy

W dniu 4 października 2010 roku w Osadzie Leśnej na Barbarce odbył się Barbarkowy Bieg Przelajowy, kolejna impreza z cyklu "Żyjmy zdrowo na sportowo". Zawody rozpoczęły się o godzinie 11.00. Biegi przelajowe zostały rozegrane w czterech kategoriach wiekowych: dzieci do lat 6 na dystansie 600 m, dzieci w wieku 7 - 13 lat na dystansie 1200 m, młodzież w wieku 14 - 17 lat na dystansie 6 km, osoby powyżej 18 lat na dystansie 9 km. Najlepsi zawodnicy w każdej kategorii wiekowej zostali wyróżnieni dyplomami i nagrodami rzeczowymi. Dodatkowo dla zawodników były losowane nagrody niespodzianki. Po biegu na zawodników czekał poczęstunek. W ten dzień można było także pograć w mini golfa, bule, kręgle skorzystać z promocyjnych cen w parku linowym i bezpłatnie skorzystać z przejazdów konnych.

8. Uroczystości upamiętniające rocznicę pierwszych rozstrzeliwań na Barbarce

W dniu 28 października 2010 TSE „Tilia” przy współpracy z Gminą Miasta Torunia zorganizowała w rocznicę pierwszych rozstrzeliwań na Barbarce uroczystą Mszę Świętą. W ramach spotkania zorganizowano pokazy filmów dotyczących ważnych wydarzeń historycznych zmontowanych przez młodzież toruńskich liceów oraz wystawę pn. "70 Rocznica Pierwszych Straceń na Barbarce".

9. Prezenty zrobione lepsze niż kupione - warsztaty

W dniu 5 grudnia 2010 r. TSE „Tilia” zorganizowała warsztaty pn. „Prezenty zrobione lepsze niż kupione”, w czasie których można było wykonać prezenty i ozdoby świąteczne z materiałów ekologicznych. Warsztaty skierowane były do małych i dużych mieszkańców Torunia. Warsztaty miały na celu zwrócenie uwagi na świadome i odpowiedzialne kupowanie prezentów, ze szczególnym uwzględnieniem zabawek. W spotkaniach uczestniczyło ok. 150 osób.

10. Konkurs pn „Segreguj odpady – to się oplaca”

Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne Tilia 29 maja 2010 r. brało czynny udział w festynie rodzinnym pn „Bądźmy razem”, organizowanym przez Caritas Diecezji Toruńskiej.

W ramach festynu TSE Tilia wraz z Caritas Diecezji Toruńskiej ogłosiło konkurs pn. „Segreguj odpady – to się oplaca”. Konkurs prowadzony był na terenie placówek oświatowych i skierowany był do uczniów wszystkich poziomów szkół. Celem konkursu było rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań przyrodniczych, zachęcenie popoznawania różnorodności gatunkowej lasów oraz zapobieganie zaśmiecaniu lasów i zmniejszenie ilości niesegregowanych odpadów. Konkurs rozgrywany był w dwóch kategoriach: na największą ilość zebranych nakrętek od butelek PET oraz na najładniejszy obrazek pn. „Nakrętkowy pejzaż”. Rozwiązanie konkursu nastąpiło w czasie festynu. Do kategorii na najładniejszy obrazek zgłoszono 24 prace z 10 szkół. Najwyżej oceniono w niej pracę ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Grębocinie.

Natomiast w kategorii na największą ilość zebranych nakrętek wzięło udział 9 szkół, w których łącznie zebrano ok. 300 kg nakrętek. Najlepsza okazała się w tej konkurencji Szkoła Podstawowa w Myśliwcu, w której dwie klasy zebrały łącznie 72 kg nakrętek.

Liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach – 16

Liczba uczniów biorących udział w zajęciach – 375

2.7 Działania inicjowane przez Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć:

1. Projekt pn. Akademia 3R

W 2010 r. projekt pn „Akademia 3R” realizowany był przez Polską Zieloną Sieć na terenie kraju. Koordynatorem projektu na województwo kujawsko-pomorskie było Toruńskie stowarzyszenie Ekologiczne Tilia. Celem projektu było ograniczenie ilości powstających odpadów opakowaniowych w Polsce poprzez edukację dzieci i młodzieży w zakresie odpowiedzialnego postępowania z odpadami oraz zwiększenie aktywności dzieci, młodzieży i nauczycieli w zakresie podejmowania działań proekologicznych w środowisku lokalnym. Odbiorcy projektu to dzieci i młodzież w wieku 7-16 lat oraz nauczyciele z całej polski, a w szczególności z województw: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie małopolskie, mazowieckie podlaskie, śląskie wielkopolskie, zachodniopomorskie. W ramach projektu TSE Tilia zrealizowano następujące działania:

16 zajęć merytorycznych w placówkach oświatowych (Pilotaż programu w szkołach- kontynuacja), w których uczestniczyło 375 uczniów,

monitoring i sporządzanie raportów z ćwiczeń aktywizujących – w ramach tego działania przeprowadzono 18 wywiadów z nauczycielami i przygotowano 1 raport

konkursu na reportaż „Akademia 3R –okiem reportera”

3 szkolenia rozpowszechniające projekt „Akademię 3R”, w których brało łącznie udział 60 nauczycieli.

2. Sprawozdanie z działania „Majówka Fair Trade” w ramach projektu „Kupuj odpowiedzialnie zabawki”

TSE Tilia wspólnie z organizacjami Polską Akcją Humanitarną, Pracownią Zrównoważonego Rozwoju, czasopismo Biokurier oraz portalami www.ekologiczny.torun.pl i www.fairtrade.net.pl zorganizowało majówkę na Barbarce w ramach obchodów Dnia Sprawiedliwego Handlu w dniu 8 maja 2010 r. W ramach pikniku zorganizowano:

- a) poczęstunek FT – kawa, herbata, soki, ciasteczka, lokalne smakołyki
- b) Pokazy dla rodziców – Mama w mieście Joga
- c) warsztaty szablonów na torbę z znakiem Fair Trade
- d) warsztaty artystyczne dla dzieci malowanie
- e) warsztaty filcowania i innych recyclingowych szaleństw f. pokazy cyrkowe (bez zwierząt)
- f) koncert edukacyjny dla dzieci robiony przez Fundacja Kreatywnej Edukacji
- g) Dystrybucja publikacji o FT
- h) Konkurs na temat świadomej konsumpcji
- i) stoiska edukacyjno-informacyjne z wieloma atrakcjami i konkursami z nagrodami dla najmłodszych

W spotkaniach uczestniczyło ok. 500 osób.

3. INFORMACJA O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej.

4. ODPISY UCHWAŁ ZARZĄDU ORGANIZACJI

- 1. Uchwała Zarządu Nr 1 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15 grudnia 2010r.**
dotycząca: oficjalnego zaproszenia Pana Allena Ottaro
„TSE „Tilia” oficjalnie zaprasza Pana Allena Ottaro ur. 20.03.1984 roku w Nairobi, do odbycia stażu w TSE „Tilia”, w terminie od stycznia do września 2010 roku.”
- 2. Uchwała Zarządu Nr 2 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15 grudnia 2010r.**
dotycząca: podjęcia zadania
„TSE „Tilia” oficjalnie potwierdza podjęcie się organizacji i wykonania projektu „Człowiek, środowisko, integracji. Aktywna edukacja na obszarach chronionych” w terminie od 1 listopada do 31 marca 2012 roku. Projekt ten, finansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.”
- 3. Uchwała Zarządu Nr 3 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15 grudnia 2010r.**
dotycząca: podjęcia zadania
„TSE „Tilia” oficjalnie potwierdza podjęcie się organizacji i wykonania projektu „Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na rok 2010 – 2012”. Termin rozpoczęcia 1 września 2010 roku. Projekt ten, finansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.”
- 4. Uchwała Zarządu Nr 4 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15.12.2010r.** dotycząca: podjęcia zadania
„TSE „Tilia” oficjalnie potwierdza podjęcie się organizacji i wykonania projektu „Promocja ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej” w terminie od stycznia 2011 roku do grudnia 2012 roku. Powierzone zadanie realizowane będzie w ramach Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 14.09.2007 roku nr PRC.IV.3040-UE/36/2007 zw. dalej „Instytucją Wdrażającą” (Instytucją Pośredniczącą II stopnia). Zadanie będzie realizowane we współpracy z Europejskim Centrum Współpracy Młodzieży zgodnie z umową partnerską.”
- 5. Uchwała Zarządu Nr 5 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15.12.2010r.** dotycząca: podjęcia zadania
„TSE „Tilia” oficjalnie potwierdza podjęcie się organizacji i wykonania projektu „Multimedialny, ekologiczny konkurs fotograficzny i filmowy”.

- Projekt ten, finansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.”
6. **Uchwała Zarządu Nr 6 /2010 Prezesa TSE „Tilia” z dnia 15.12.2010r.** dotycząca podjęcia decyzji o modernizacji obiektu „TSE „Tilia” oficjalnie potwierdza podjęcie decyzji o modernizacji obiektu Leśniczówki na terenie Rezerwatu „Las Piwnicki” k/ Torunia i dostosowania go do celów edukacyjnych.
Stowarzyszenie będzie aplikowało o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego w działaniu 2.6 na w/w cel.”
  7. **Uchwała Zarządu Nr 7 /2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010r.** dotycząca: podjęcia zadania „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza podjęcie się organizacji i wykonania projektu „Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na rok 2010 - 2012”.
Projekt ten, finansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.”
  8. **Uchwała Zarządu Nr 8 /2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Amphibia – czynna ochrona płazów”.
Projekt ten, finansowany jest z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.”
  9. **Uchwała Zarządu Nr 9/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Barbarka – sport, turystyka, rekreacja”.
Projekt ten, finansowany jest ze środków Gminy Miasta Toruń.”
  10. **Uchwała Zarządu Nr 10/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Dobry dla przyrody, dobry dla siebie”.
Projekt ten, finansowany jest z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.”
  11. **Uchwała Zarządu Nr 11/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Barbarka – Bierzgłowo dziedzictwo kulturowe wsi chełmińskiej”.
Projekt ten, finansowany jest ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.”
  12. **Uchwała Zarządu Nr 12/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Razem na Barbarce”.
Projekt ten, finansowany jest ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.”
  13. **Uchwała Zarządu Nr 13/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Ścieżka dydaktyczna Barbarka - Bierzgłowo”.
Projekt ten, finansowany jest ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.”
  14. **Uchwała Zarządu Nr 14/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Czynna ochrona płazów”.
Środki finansowe na projekt pochodzą ze środków Gminy Miasta Toruń.”

15. **Uchwała Zarządu Nr 15/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Edukacja ekologiczna w miejskim schronisku dla zwierząt”. Środki finansowe na projekt pochodzą ze środków Gminy Miasta Toruń.”
16. **Uchwała Zarządu Nr 16/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: aplikacji do projektu „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” potwierdza złożenie aplikacji do projektu „Zielony uniwersytet”. Środki finansowe na projekt pochodzą ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.”
17. **Uchwała Zarządu Nr 17/2010 Prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Ekologicznego „Tilia” z dnia 15.12.2010 r.** dotycząca: podjęcia zadania „Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia” podejmuje działania mające na celu powstanie Strategii Rozwoju Stowarzyszenia. Prace nad Strategią powierza Panu Maciejowi Krużewskiemu. Strategię sfinansowano w ramach środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na podstawie umowy 671/2010/Wn-02/EE-PO/D zawartej w dniu 14.12.2010 r. na zadanie pn. „Dofinansowanie instytucjonalne pozarządowych organizacji ekologicznych na rok 2010-2012”

5. INFORMACJA O WYSOKOŚCI UZYSKANYCH PRZYCHODÓW

5.1.

Lp.	Źródła przychodów	Kwota w zł
1.	Źródła publiczne:	1 146 560,86
	a/ budżet państwa	604 561,58
	b/ budżet województwa	112 388,35
	c/ budżet powiatu	
	d/ budżet gminy	429 610,93
2.	Refundacja wynagrodzeń	108 279,73
3.	Darowizny	105 220,90
4.	Składki członkowskie	0,00
5.	Odpłatna działalność statutowa	303 513,40
RAZEM:		1 663 574,89

5.2. Odpłatne świadczenia realizowane przez organizację w ramach celów statutowych

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Wynajem sal, zakwaterowanie	175 466,38
2.	Organizacja spotkań, zajęć	55 005,60
3.	Pikniki w Szkole Leśnej na Barbarce	73 041,42
Razem:		303 513,40

Koszty realizacji działalności statutowej odpłatnej pożytku publicznego

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Wynajem sal, zakwaterowanie	190 464,08
2.	Organizacja spotkań, zajęć	59 688,85
3.	Pikniki w Szkole Leśnej na Barbarce	79 255,71
	Razem:	329 408,64

5.3. Działalności gospodarczej nie prowadzono

6. INFORMACJA O PONIESIONYCH KOSZTACH

Lp.	Rodzaje kosztów	Kwota w zł
1.	Realizacja celów statutowych	1 187 764,59
2.	Koszty administracyjne	8 710,90
	<i>a/ prenumerata</i>	277,90
	<i>b/ podatki i opłaty</i>	8 433,00
3.	Koszty odpłatnej działalności statutowej	329 408,64
3.	Działalność gospodarcza	Nie dotyczy
4.	Pozostałe koszty	112 362,72
	RAZEM:	1 638 246,85

7.1. Liczba osób zatrudnionych w organizacji z podziałem według zajmowanych stanowisk

Lp.	Stanowisko	Ilość osób
1.	specjalista ds. edukacji ekologicznej	7
2.	dyrektor Szkoły Leśnej	1
3.	księgową	1
4.	pracownik gospodarczo – administracyjny ds. zarządzania powierzonymi nieruchomościami	1
5.	pracownik gospodarczy,	5
6.	spec.ds turystyki	1
7.	sprzątaczką	2
8.	W działalności gospodarczej	Nie dotyczy
	RAZEM	18

7.2. Łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację

Lp.	Rodzaj wynagrodzeń	Kwota w zł
1.	Wynagrodzenia	356 438,16
2.	Premie	95 423,36
3.	Świadczenia urlopowe	7 858,80
4.	Świadczenia na rzecz pracowników	106 304,48
5.	W działalności gospodarczej	Nie dotyczy
RAZEM:		566 024,80

7.3. Wysokość rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów organizacji oraz osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą

- Zarząd Stowarzyszenia pracuje społecznie i nie pobiera z tego tytułu żadnych wynagrodzeń.
- Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej i nie zatrudnia osób do kierowania działalnością gospodarczą.

7.4. Wydatki na wynagrodzenia z umów zlecenia i o dzieło

Lp.	Rodzaj wynagrodzeń	Kwota w zł
1.	Umowy zlecenia	224 419,58
2.	Umowy o dzieło	37 802,66
RAZEM:		262 222,24

7.5. Informacja o udzielonych przez organizację pożyczkach pieniężnych
Stowarzyszenie w 2010 roku nie udzielało żadnych pożyczek pieniężnych.

7.6. Kwoty ulokowane na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku:

Lp.	Nazwa banku	Kwoty w zł
1.	Bank Ochrony Środowiska O/Toruń	277 401,14
	<i>a/ rachunek podstawowy</i>	272 875,08
	<i>b/ rachunek programu „Człowiek, środowisko, integracja”</i>	4 526,06
RAZEM:		277 401,14

- Automatyczne lokaty nocne (overnight) jeżeli saldo na rachunku bieżącym przekracza kwotę 25 000,00 zł w BOŚ S.A. o/Toruń

- Lokat terminowych nie zakładano

7.7. Wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek

W 2010 roku Stowarzyszenie nie posiadało obligacji, nie objęło udziałów oraz nie nabyło akcji w spółkach prawa handlowego.

7.8. Informacja o nabytych nieruchomościach

W 2010 roku Stowarzyszenie nie nabyło żadnych nieruchomości.

7.9. Informacja o nabytych pozostałych środkach trwałych

Lp.	Nazwa środka trwałego	Wartość w zł
1.	Projektor NEC	1 866,60
2.	Zestaw komputerowy	4 000,00
RAZEM:		5 886,60

7.10. Wartości aktywów i zobowiązań organizacji

Lp.	Rodzaj	Kwota w zł
1.	Aktywa	292 085,96
2.	Zobowiązania	115 787,48

8. DANE O DZIAŁALNOŚCI ZLECONEJ ORGANIZACJI PRZEZ PODMIOTY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE

Stowarzyszenie otrzymało w 2010 roku dotacje i dofinansowania na realizację celów statutowych od instytucji państwowych i samorządowych. Otrzymane środki finansowe wydatkowane zostały zgodnie z treścią umów zawartych z instytucjami finansującymi oraz z ustawą Prawo zamówień publicznych.

program	Otrzymane dofinansowanie		Koszty	Wynik
	instytucja	kwota		
Szkoła Leśna na Barbarce	GFOŚiGW w Toruniu	150 000,00	159 556,12	-9 556,12
„Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży z woj. kujawsko-pomorskiego na terenie Osady Leśnej Barbarka”	WFOŚiGW w Toruniu	65 141,77	71 769,13	-6 627,36

„Człowiek-środowisko-integracja”	Urząd Miasta Torunia	246 610,93	191 234,87	55 376,06
„Człowiek, środowisko, integracja-tworzenie sieci zielonych szkół”	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska w Warszawie	589 761,58	645 885,18	-56 123,60
„Europejska współpraca na rzecz środowiska”	Urząd Miasta Torunia	6 000,00	11 146,76	-5 146,76
„Amphibia –czynna ochrona płazów”	WFOŚiGW w Toruniu	35 563,00	35 563,00	0,00
„Edukacja ekologiczna w Miejskim Schronisku dla Zwierząt w Toruniu”	Urząd Miasta Torunia	15 000,00	15 000,00	0,00
„Barbarka-sport, wypoczynek, rekreacja”	Urząd Miasta Torunia	4 000,00	3 999,80	0,20
„Plener malarski”	Urząd Miasta Torunia	8 000,00	8 000,00	0,00
„Osada Leśna na Barbarce – promocja lokalnego produktu turystycznego”	Województwo Kujawsko-Pomorskie w Toruniu	5 000,00	5 000,00	0,00
„Wsparcie działań organizacji ekologicznych z terenu woj. kuj-pom.”	Województwo Kujawsko-Pomorskie w Toruniu	6 683,58	6 683,58	0,00
„Polska 1000 –letnie przedsięwzięcie”	Muzeum Historii Polski Warszawa	14 800,00	14 800,00	0,00

9.1. Informacja o rozliczeniach organizacji z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych

Lp.	Rodzaj	Saldo na 31. 12. 2010 r.
1.	podatek dochodowy od osób fizycznych	9 187,00
2.	podatek dochodowy od osób prawnych	81,00
3.	podatek VAT	1 072,00

9.2. Informacja w sprawie składanych deklaracji podatkowych

Składane deklaracje:

- CIT-8
- CIT-8/0
- CIT-D
- VAT-7

10. Informacja o przeprowadzanych w organizacji kontrolach:

W roku 2010 r. w Stowarzyszeniu nie przeprowadzono żadnej kontroli.

Data sporządzenia:

31. 03. 2011 r.

Podpis:

Prezes TSE Tilia-

Zbigniew Szczęśniak